

Хар юйюрге - мамырлыкъ, монглукъ, насып!

Орта кюн, 31 декабрь, 2015 жыл

№№249-250 (19921)

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Юрий Коковну республиканы жамауатына Жангы жыл бла байламлы АЛГЫШЛАУ СЁЗЮ

**Къабарты-Малкъарны хурметли жамауаты! Багъалы шу-
ёхла!**

Кёп да бармай курантланы ургъанлары эшитилдикди да, биз барыбыз да Жангы 2016 жылга тюберикбиз.

Тёреде болганыча, ол такыйкъалада биз озган жылны ашырабыз. Ол артыкъ тынч болмаганды, алай, саулай алып айтханда, бизни республикага ырахатлыкъ бла башалады. Биз экономиканы кётюрюле барыуун, социальный сферада тутхучулукъну сакъалагъанбыз. Боюнбузга алган битеу борчланы толтуралгъанбыз, белгиленген планланы тамамлап алгъанбыз, хайырлы проектлени жашауда андан ары бардырырга къолубуздан келгенди. Ол а бизни биригип ишлегенибизни хайырындан болганды. Аны ючюн барыгызга да бююн жюрек ырызлыгымы билдирирге сюеме.

Келир жылда республиканы аллында андан да къыйын эмда жууаппы борчла сюеледиле. Алай аланы толтурурга къолубуздан келлигине, муратларыбызга жетеригибизге бир ишекигим жокъду. Анга бизни битеу онгларыбыз бардыла: тирликли жерибиз, акъыллы, билимли эмда иш кёллю халкъыбыз.

Къабарты-Малкъарны жамауатыны жашау къолайлыгы ёсе барып, хар юйюрге да иги жанына тюрлениуле болур ючюн биз къолубуздан келгенни аярыкъ тойюлбюз. Билим бериуге, илмуга, культурага, Къабарты-Малкъарны андан ары айныуна себеплик этерик хазналаны байкъландырууга тийишли онгла кзуарыкъбыз.

Бизни борчубуз – жаш адамла терен билим алырча, фахмуларын, хунерликлерин кеси башларына, халкъга да жаратырча этюуду.

Тамата тёлуге да хар жаны бла себеплик этерикбиз. Ата-бабаларыбыз бизге кыйгъан ахшы адет-тёрелени биз унутурга эркин тойюлбюз.

Жангы жыл - хар ким да сюйюп сакълагъан байрамларыбыздан бириди. Ол кесине огурулулукъну, юйню от жагъасыны жылыуун, ахшы умутланы, бютюн иги жашарыгыбызга, сабийлерибиз насыпты, абаданларыбыз а саулукулу боллукъларына, жюрек ырахатлыкъ табарыкларына, республикабыз а, саулай кыралыбызча, кючлене, жашнай барлыкъларына ийнанылулукъну сыйындырады.

Сизни келе тургъан Жангы жыл бла жюрегимден кызыу алгышлаймай! Барыгызга да саулыкъ эмда насып тежейме. Не муратларыгыз бар эселе да, ала барысы да толсунла!

Багъалы шуёхла! Жангы 2016 жыл бла!

РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинликли келечиси Сергей Меликовну Жангы жылга АЛГЫШЛАУ

**Багъалы шуёхла! Шимал-Кавказ
федерал округда жашагъанла!**

Жангы 2016 жылны жетерине алай кёп заман къалмаганды. Кремльни Спас къаласында сагъатланы ургъанлары жалаанда орусламада тарихлени тюрлендирип кюймайды - ол битеу Россейге магъаналы эм ахшы ишлеге бай кезиуно эсебин белгилейди.

Озган онки айда кючлю жюрек сезимлеге аслам сылтаула чыкъгандыла. Кыралыбызны эм кёп миллетли халкъыбызны жашауунда хар не да сыйдам болмагъанлыкъга, кетип баргъан жылда Россей бла аны башчылары тутхан жолну тюзлюгоне бир кере тошюноп къалмагъанбыз.

Тыш политикада Россейни даражасы, уллу дуня кыралныча, кючлюдю, ол халкъла аралы дипломатия диалогда кесини тийишли жерин алады. Бююнлюкде бизни позицияларыбызга эм оюмларыбызга къарайдыла, тынглайдыла, сёзюбюз да ётеди. Анга шагъатлыкъны Сирия бла байламлы бююннюгю жетишимлерибиз этедиле.

Алай а, кыралны ичинде айныу болмаса, ол санда Шимал Кавказда да, тыш политикада аллай жетишимлени юсюнден жалан да муратланып турурга боллукъ эдик. Бизни регионларыбызда жылны ичинде экономика къолайлыкъны айнытуу, импортну алышындыруу, жангы ишчи байламлыкъланы кзурау, жерибизни инвестицияла жаны бла тапландыруу жумушла бардырылгандыла. Энци эс социал бёюомге бурулганды – мында, алгынча, Президентни май указлары таянчыгыбыз эдиле.

Граждан биригюу жаны бла вопрослада, миллетле аралы келишимликде, патриот

юйретиуде энчи жетишимлеге жетгенбиз. Аны бла байламлы Уллу Ата журт урушу Хорламыны 70 – жыллыгын белгилеуно, Дербентни юбилейине аталгъалгъан байрамланы, «Машук» Шимал-Кавказ жаш тёлу форумну эмда кёп башха жарыкъ ишлени эгерсек да тамамды. Ала барысы да келишимликни бла байламлыкъны чыкъганыны белгисидиле.

Ийнанама, Шимал Кавказда жашагъанлагъа, битеу да Россейни гражданларына, келе тургъан жыл андан да магъаналы болур деп. Бююнлюкде бизде 2016 жылны кюнлеринде бла айларында айныуун андан ары ёсдюрюрча, тири ишлерча эм магъаналы хорламага жетерча онгларыбыз бардыла.

Битеу жюрегимден сизге монглукъ бла огурулулукъ, мамырлыкъ тежейме. Жангы жыл бла, шуёхла, жангы насып бла!

Ахшы тёре

Ариу ниетлеге итинигиз

Окзууда, спортда, илмуда, культурада, олимпиадалада, бирси бёлумледе жетишимле болдургъан школчуланы Правительствону юйюнде Жангы жылны байрамыны аллында тюбешиулерин бардыруу жыл сайын ахшы тереге айланганды. Тюнене бу къууанчлы жыйылууга республиканы шахарларыннан, эллеринден да 120 айырмалы сабий келгенди.

Аланы эм алгъа КЪМР-ни Башчысы Юрий Коков келе тургъан Жангы жыл бла алгышлагъанды.

-Байрам аллы кюнледе барыбыз да

бир иги, ахшы умутланы юслеринден сагъыш этиучюбюз. Ма ол муратларыгыз толсунла. Адам игиликни тёрелесе, ол болмай къалмайды. Аллыгызда уллу борчланы сала тургуз. Ол заманда жетишимлеригиз бютюн кёп боллукъдула.

Бююн залда республикалы, битеуроссей конкурсллада хорлагъанла, тюрлю-тюрлю зршиуленни лауреатлары олтурадыла. Биз сизни барыгыз бла да ёхтемленебиз. Саулукулуга, насыплыла болугуз,-дегенди.

Ахшы 2-чи бетдеди.

ТЮБЕШИУ

Юрий Коков озгъан кезиуню эсеплерин чыгъаргъанды
эмда келир заманга борчла салгъанды

Тонене КъМР-ни Башчысы Юрий Коков Правительствону юйюнде республиканы Парламентини бла Правительствосуну оюучулары, кюч эмда право низамны сакълаучу структураланы, дин конфессияланы таматалары, Россей Федерацияны Федерал Жыйылыуунда КъМР-ден депутатла, шахар эмда район муниципал къралыулары башчылары, илмуну, культураны, искусствону, спортну, жамауат организацияланы эмда правону къроруулаучу биригиуленни келечилери бла уллу тюбешу бардыргъанды.

Айныуну сакъларгъа
кълдандан келгенди

Тауусула тургъан 2015 жылны эсеплерин чыгъара, Юрий Коков ол тынч тойол эди, алай республикада хал, саулау алып айтханда, аман болмагъанды, дегенди. Социальный-экономика айныуну алжасузу алгъа барыуун сакъларгъа кълдандан келгенди. Промышленность производствуну индекси былтыр бла тенгешдиргенде 105 процент болгъанды. Эл миолк продукцияны ёлчми 4,2 процентге ёсгенди, республикада импортну алышындырыгъа уллу себеплик этерик бийик технологиялы инвестиция проектке жашауда бардырыладыла.

Кърулуш ишлени ёлчми 8,1 процентге ёсгенди, жашау журтладан 370 мингден аслам квадрат метри хайырланлыргъа берилгенди. Ол а 2014 жылдан эсе 1,4 процентге асламды. 2015 жылны декабрини ахырында шёндюго заманга кёре ишленген кёл функциялы билим беруу ара – Сабий чыгъармачылыкны «Кюн шахар» деген академиясы къруанчлы халда ачылгъанды. Анда беш минг чакълы сабий жюрюрча онгла къралгъандыла.

Элбрусда канат жолну 3847 метр бийикликте ючюнчю кесеги хайырланлыргъа берилгенди. Россейде бла Европада андан бийик канат жол жокъду. Капитальный кърулушну 40 объекти чакълы бири ишленгенди. Аланы араларында Улуу Ата журт урушну ветеранларына бла инвалидлерине,

ёксюз сабийлеге, жаш юйюрлеге, гытылада тургъанлагъа деп ишленген жашау журтла, школла эмда сабий садла, культура, спорт мекамла, саулу сакълау учрежденила да бардыла.

Бир суткагъа 12 эмда 10 минг адамны жумушларын жалчытыргъа боллукъ «Южный» эмда «Северный» автовокзалланы кърулушлары бардырыладыла. «Къркыуусуз республика» деген аппарат-программалы комплексни сингдириу жаны бла ишни биринчи кесеги бошала турады. Нальчикдеги аэропортну жангыртуу кългъа алыннганды. Анда бир жылгъа 500 минг пассажирни ёдюрюрча кючю болгъан, шёндюго заманга келишген терминал ишлерге белгиленеди. Россей Федерацияны транспорт инфраструктурасын айнытуу программасына кёре, республикада ахча кърюшуп сатып алыргъа белгиленген 135 жангы тынгылы автобускадан 26-сы быйыл окъуна алыннганды.

Бирикдирилген бюджетге
налогладан тюшген ахча
былтырдан танг
асламды

Тауусула тургъан жылда гитче эмда орталык бизнесге себеплик этиу жаны бла мадарла андан ары бардырылгъандыла. Республиканы бирикдирилген бюджетине налогладан тюшген ахча 2014 жылдан иги да аслам болгъанды эмда 11,6 миллиард

сомгъа жетгенди. Ёсюю -119,1 процент. Социальный борчланы толтуруугъа артыкъда уллу магъана берилгенди. Орталык иш ахк бир жылгъа 21045 сомгъа жетгенди. Саулу сакълауда бла билим берууде этилинген тюрленуле бу сферлада халны игилендирге онг бергенди. Болсада ол жашау магъаналы бёлюмде этилинген жумушларына качестволарын кётюрюр ючюн алыкъа кёл зат этерге керекди.

Ата журт урушда Хорламны 70-жыллыгын байрамлау жылы бек баш ишине саналады. Ветеранлагъа хар жаны бла да болушады, себеплик этиу жаны бла энчи мадарланы кърюшуп тамамланнганды.

Озгъан жыл культурада бла спортта болгъан аламан кезиулерини бла эсде къллыкъды. Анга мында халкъла аралы, битеурросей, регион фестивалланы, конкурсланы, федерал эмда европалы даражалы чемпионатланы бардырылгъанлары да шагъатлыкъ этеди.

КъМР-ни Башчысы властыны законла чыгъарыуу эмда толтуруучу органларыны, жер-жерли самоуправление органларыны, граждан обществову институтларыны, право низамны сакълаучу эмда сюд органланы келечилерине, ветеранлагъа озуп баргъан жылда уллу иш тамамлагъанлары ючюн жюрек ыразылыкъын билдиргенди.

Къыйын экономика болумну,
ахча къртылыкъны хаталарын не къадар аз этер
ючюн, къючюбюзно
аямазгъа керекбиз

Келе тургъан 2016 жыл, битеу прогнозлагъа кёре, деп белгилегенди Юрий Коков, къыйын боллукъду. Алай, анга да кърармай, республика экономикада, социаль-

ный сферада да уллу борчла салады. Аны бла бирге уа эрттеден келген проблемалардан да къртулуугъа керек боллукъду. Ол а производство кючлени тийишлисича айнымагъанларыды, аны хатасындан а ишсизликни жайыла баргъаныды, халкъны аслам кесеги къралайсызлыкъды. Андан сора да, билим берууну, саулу сакълаууу бла культураны ырыкшы-техника онлары кърюшусудула. Дагъыда аманлыкъ ишлени профилактикасына, экстремизмге бла терроризмге кържакъ кюрешни кючлендирге эс бурмай жарарыкъ туйюлду.

Ахырында айтылгъан а, республиканы Башчысы оюм этгенден, артыкъда магъаналарды. Жуукъ Востокада, дуняны башха жерлеринде да бола тургъан кърюшгъа жууаппылыкъны кючлендириуну излейди. Къркыуу салгъан хар ишге да терк окъуна тийишли амалла табарга, аланы жолларын кесерге, халкъ бла, бек алгъа уа жаш тёлло бла, байламлыкъны къраргъа тюшерикди. Республиканы жамауаты власть органладан жашау къралайлыкъны игилендирлерин, бютон ачыкъ болуларыны, бугъуп турмазларын, властыда бюрократизми, менсинулюкно, коррупцияны тамыры бла къруруларын сакълайды.

Биз къыйын экономика болумдан, ахча къртылыкъдан чыгъаргъа боллукъ хатала не къадар аз болур ючюн, кърюшбуздан келгенни аямазгъа керекбиз, - деп чертгенди КъМР-ни Башчысы. - Бюгонюмде кёл тыйгычлагъа тюбеген бизнесменлеге бла предпринимательлеге да болушмай жарарыкъ туйюлду.

Ма ол эмда башха жумушла властыны битеу органларыны эмда жер-жерли самоуправленины харкюнюк ишлеринде баш магъананы тутаргъа керекдиле.

Ариу ниетлеге итинигиз

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеи.

Кете тургъан жылны кезиунюде республикадан юч мингге жуукъ сабий фахмуланы банкына кийирилгенди. Быйыл Улуу Хорламны 70-жыллыгъы белгиленген билебиз барыбыз да. Аны бла байламлы республикада волонтерланы корпусу къралгъанды. Анга 3501 жаш адам киреди. Корпус Шимал Кавказда – биринчи, саулау къралда уа бешинчи жерни

алады. Къруанчлы жыйылууда волонтерланы атларындан **Анна Бирюкова** бла **Аурика Шартикова** сёлешгенди. Ыразылыкъларын айтып, Башчыгъа саугъа да бергенди.

Байрамгъа келгенлени «Живая классика» деген Битеурросей конкурсу республикалы кесегинде биринчи жерни алгъан **Мурат Кумыков** назмуну шатык окъугъаны бла къруандыргъанды. Аны ызын-

дан а Нальчикни баскетболдан «Локо-Баскет» деген командасыны келечилери чыгъандыла. Ала уа Юрий Александровиче барысыны да хатлары бла топ келтиргенди. Ол а, аны ала: «Саугъагъыз ючюн сау болугъуз, быйыл экинчи жерни алгъансыз турнирде, Жангы жылда биринчиле болугъуз», - дегенди.

Орус эм инглиз тилден конкурслада алчы жерге тийишли болгъан **Зокланы Белла** бла быйыл окъуучуланы арасында республикада биринчи кере бардырылгъан «Умники и умницы» деген проектке хорлагъан **Назир Емкужев** «Кюн шахар» деген сабий чыгъармачылыкъны академиясын Жангы жылгъа саугъа этгенлерине къруанганларын айтхандыла.

Байрамгъа, төреде болуучусу, Къар Аппа, Къар Къыз да келгенди. Ала школчулагъа, «татлы» портфельден сора да, «Лучшие притчи мира» деген китапланы саугъа этгенди.

«Асса» миллет тепсеулени сабий ансамбли, КъМР-ни сыйлы артисти **Тимур Лосанов**, «Искорки» эстрада тепсеулени ансамбли, **Алёна Маремкулова**, **Марина Хагурова** эм башхала сабийлени, бирсилени да кеслерини жырлары, тепсеулери бла да бла къруандыргъандыла.

ТРАМЛАНЫ Зухура.

Поэтни типеге

Таулу бешик тебиретилсин

Энди Жангы жылгъа да жете турабыз, юсюбюздегин ашырабыз. Ол аман да тойол эди. Хар заманда да адам улу кеси суйгенча болуп да турмайды. Алай а бизде мамырлыкъ барды. Ол болса, кългъанына бир амал табылады. Аны себелли 2015 жылгъа «Ахшы жолгъа!» дейик.

Хар юйге игилик бла келсин 2016 жылыбыз а. Мен аны бир жууугъумча кёрюрге, бек суйген адамымача къраргъа сюеме да, ашыгъып сакълайма. Хар юйде таулу бешик тебиретилсин. Арбазларыбызда ёз тилибиз эшитилсин. Аны багъалайыкъ. Ол затыбызгъа сакъ болсакъ, жолубуз да жарыр.

Халкъыбызгъа алгъыш сезюмю уа назму бла бошаргъа сюеме:

*Палах жолу кенг болгъандан,
Аманлагъа тенг болгъандан
Аллах сакъласын!*

*Кюн тийгенде кюсюзлюкден,
Эрир жерде кюйсюзлюкден
Аллах сакъласын!*

*Сабийлеринг абыннгандан,
Аман сёзден кърюшунгандан
Аллах сакъласын!*

*Душманынга таяннгандан,
Халкъ аллында уялгъандан
Аллах сакъласын!*

*Тыпыр ташын суугъандан,
Жюреклени суугъундан
Аллах сакъласын!*

*Умутунгу унутхандан,
Кеси адамынг улутхандан
Аллах сакъласын!*

СОЗАЙЛАНЫ Ахмат,
КъМР-ни халкъ поэти.

Кыюу

Айбатлы, кыоркыусуз да автобуста

Арт жылда республикада пассажир улоуну ишин игилендириуге уллу эс бурулады, тийишли мадарла да этиледиле. Быйыл 27 июльда Россей Федерацияны Минпромторгуну эмда КъМР-ни Правительствосуну араларында кыол салынган келишим да аладан бириди. Анга кере республикага газ-мотор отлукда ишлеген автобусланы эмда жашау-коммунальный мюлкге керекли техниканы сатып алырга субсидияла берилген эдиле.

Алай бла РФ-ни «Промышленностьну айнытыу эмда конкуренцияга чыдамлы» кырал программасына бла «Автомобиль промышленности» деген подпрограммага тийишлиликте 135 автобус алырга республикага федерал бюджетден 182,488 миллион сом тыюгенди. Анга республиканы бюджетинден 22,593 миллион сом кышуулганды.

Автобуслардан 26-сын Кыабарты-Малкыарга быйылы ахырына дер келтирирге деп айтылган эди да, тыюне аланы бир кыаууму Нальчикде Абхазия майданга келтирилген эдиле. Аланы

кыорге КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков**, шахарны администрациясыны башчысы **Арсен Алакаев**, республиканы Транспорт эмда

связь жаны бла кырал комитетини башчысы Арсен Кудавев, автоколоннаны, «Троллейбус» управленияны башчылары, жамауатны келечилери да келгендиле.

Юрий Александрович транспорту тышына кыараганы бла чекленип кыалмай, ичине кирип, анда халны да кыргенди. ЛАЗ-ланы бла автобусланы тышлары ариу, ичлери да жылы,

шынтиклери да жумушак болганыларына ыразылыгынын жашырмаганды. Аны бла бирге Арсен Кудавевге маршрутчулага да кыайгырырга кереклисин, аланы ишсиз кыоярга жарамазлыгынын эсертгенди.

- Алагы да иш табылыккыды, - дегенди комитетни таматасы, автобусларда шофёрла эки смен бла ишлерикдиле. Алгын, Совет Со-

юзну заманындача, аланы графиклери боллуккыду. Эрттенликке сагыат алтыдан, ингирикке жыйырма эки сагыатха дер келтирилгенди. Алагы кыаты контроль этиллики.

Артда Арсен Магомедович журналистлени сорууларына да жууапла бергенди. Жангы транспортда жюрюрча багыала алыкча тохташдырылмаганыларын, бу сагыатда алынган автобусланы асламысы Нальчикде жюрюрклерин, келишимде кыргызылган пассажир транспорту кыалганылары 2016 жылны 25-чи мартына дер келтирилликлерин билдиргенди.

Жангы машиналар ГЛОНАСС навигация спутник системаны аппаратурасы, тахографла, камерала бла жалчытылыныпдыла, таболларында уа билдириуле жазылганыла турадыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

ГРАНТЛА

Алынган ахчаны жараганыча хайырландырырга

КъМР-ни Граждан обществосуну институтлары бла байламлыкыла кыурау эмда миллетлени ишлери жаны бла управлениясында социальный жаны бла ишлеген коммерциялы болмаган организацияланы бир кыауумуна грантла берилгендиле.

Алагы тийишли болганыланы алгышлай, ведомствону башчысы Анзор Курашинов планларын эм проектлерин алтымыш алты организация кыргызылганларын, аладан эки жыйырмамына ахча алырга эркинлик берилгенин билдиргенди. «Аны сиз 2016 жылны ичинде республиканы жеринде хайырландырырга эркин сиз», - дегенди.

Аны орунбасары Гергюкыяны Джемболат, бейюмю таматасы Фатимат Жирикова да сайлау бек кыаты барганынын чертгендиле. Федерал бюджеттен тогуз миллиондан аслам ахча келгенин да билдиргендиле.

-Управление эки конкурс бардырганды. Аладан бири - проектлени жашауда бардырыу, экинчиси да - аналитика

Грантны Анзор Курашинов Гуппойланы Тимурга береди.

иш бла байламлы эдиле. Мониторинг да кычленеди. Хар каке кыайры кыоратылганына тынгылы отчёт сураллыккыды. Анга чекле, суратла, басма материалла да кышуулуккыдула.

Ол себепден, кыюгенден башлап, келишимни тынгылы

тинтигиз, окукыгуз, битеу документлени, этген ишигизни кыюгенден басмаланган материлланы да жыйышдырып башлагызы. Алай сурат болшан этилмейди, сизден башкала да юлгю алырга боллуккыдула, дегенди Фатимат Жирикова.

Гергюкыяны Джемболат а отчёт кезиуде бир бирге кылкыалды болмаз, бир бирни кыанын бузмаз кыючюн, келишимде кыргызылган жоруккыяны барын да толтурурга чакырганды.

Жыйылыуда социальный жаны бла ишлеген коммерциялы болмаган организацияланы араларында бардырылган республикалы конкурсда Кыабарты-Малкыарда «Южный форум» жамауат организация хорлаганы билдирилгенди. Анга республикалы бюджетден субсидия халда 600 минг сом бериледи.

Грант кыоллу болганылары араларында «Айныуга болушуу» деген жамауат организация (башчысы Эфендиланы Ирина), «Сокырланы обществосу» (Черкесланы Лариса), «Огыры Малкыар» спорт клуб (Эндрейланы Татаркыян), «Шимал Кавказыны жаш аграрийлери» жаш телю организация (Чочайланы Руслан), инвалидлени «Возрождение» организациясы (Гуппойланы Тимур) да бардыла.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.

Алгышлайула

Жюрек тынчылыккыны тас этмейик

- Жангы жыл халкыбызга, битеу миллетлеге да кыуанч бла келсин, бир бирге жарык бет бла тюрчерча болайык. Бу дуняда не игилик бар эсе да, Аллах хар кыюрге да берсин.

Кетген жыл а тынч тыюул эди, кыралда тюрленуле болгандыла. Ала уа кыюрлеге да татымай кыалмагандыла. Алай, Аллахха шукур, уллу кыоранчысы, кыыйнылыккысы бошалганды.

Мени кыюрюмде да кыуанырча ишле болгандыла - эки племянниким Москвада окууга киргенди. Миллетибизни жаш телюсю бизни быллай жетишимле бла кытемлендирсин. Келир жыл да тынч болмазылыгын ангылайбыз, алай жюрек ырахатлыккыны тас этмей, мамырлыкка жашарга Аллах онг берсин.

САРБАШЛАНЫ Светлана,

КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасыны орунбасары - КъМР-ни Башчысыны Администрациясында жер-жерли самоуправленияны вопрослары жаны бла управлениясыны таматасы.

Игилик бла келсин

- Багылы окуучула! Келе турган жылыбыз бизге барыбызга да огурулуук бла келсин! Битеу миллетибизге, дуняга тынчылыккыны, мамырлыккы берсин. Аллыбызда ёсуп келген телюге да - насып.

Бу кете барган жылыбыз кылеге артык женгил кезиуде болган болмаз, баям, алай дагыда келе турган жыл а барыбызга да игилик бла келир деп шынама. Халккыны жашауу иги, тынчылыккылы болсун, урушдан, палахдан сакыласын Аллах. Барыбызга да саулуук берсин. Олду адамны бек уллу байлыккыларындан бири. Насыппыла болугуз!

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Хасан,

Черек районну электрокоча сетьлерини таматасы.

АЧЫКЪ УШАКЪ

«Адамларыбыз энди эллери, орамлары
ючюн къайгыргъанларын бек жаратама»

КЪМР-ни законла чыгарычу органны 5-чи чакъырлыууну депутатларыны къаууму 65 процентге жангыртылганды. Мокъ-аланы Абуканы жашы Кемал да анга биринчи кере сайланганды. Ары дери ол эл молк, предпринимательство, политика бла кюрешгенди.

Парламентни анга бек улуу эм жууаплы комитетледен бирине - Аграрный политика, экология, табийгъатны хайырлануу эм жер халла жаны бла - башчылык этерге ышангандыла. Жангы жылны аллында биз, аны бла тюбешип, комитетни ишини юсюнден ушакъ бардыргъанбыз.

Кемал Абукаевич, сиз таматалыкъ этген комитет республиканы жашауунда артыкъда магъаналы вопро-сланы тамалауа жууаплыды - эл молкден башлап жер халлаа дери. Жылны ичинде ишигизге къалла багъа берлик эдигиз?

- Ишибизде законланы санын кёбейтүүню баш борчубузга санамайбыз, артыкъда улуу магъана алыны келетсосуна бериледи. Республикалы законланы тинтип, алыны арасында жашауун излемлерине келишгендени бла замандан артха къалгъанланы ачыкълыйбыз, алыны федерал праволу база бла келишдиребиз.

Арт кезуде жер халла бла байламлы даулашла, ангылашынмаулу къла кеп эдиле. Алыны кетериге, болууну тынчайтыргъа къолдан келгенмиди, бу байлыкны хайырлануу бла байламлы законлаа къаллаи тюрлениуле этилгенди?

- Жарсыуа, арт жыллада жер бла байламлы проблема политика магъана берилип, ол миллетлени арасында халланы бузарга окъуна жетген эди. Аны хатасы уа эл молкге жетгенди, бизни АПК башха регионладан артха къалгъанды. Бююнлюкде тау жайлыкъла заранлы ханладан, чыгъандан толуп эдиле. Шёндю болум тынчайганды, анга уа республиканы оючулары бардыргъан политика да себеплик этгенди. Жер бла байламлы проблема, законлаа кере, тюзлюк бла толтурулукудула. Ол бир къауум адамга угъай, республиканы битеу халкъына да ишлерикиди.

Тюзетиулени юслеринден айтханда уа, алгын республикалы право аклада жерни арендага алгъанда, аны хайырланууну бек аз болжалы болганды. Сёз ючюн, жайлыкъланы жети жылдан аз заманга алыргъа жарамагъанды. Алай энди ол кетерилгенди, бу излем федерал законда бел-

гиленипди, республикалы мардаланы аны бла келишдиргенбиз.

Быйыл а республиканы халкъыны асламын жарсытхан бир проблема къурулганды. Алгын жерлени арендага беруину оюнуун район власть органла этгенди. Ол элчиле танымагъан, билмеген адамга берилип, элде жашагъанланы уа ишлерге, башларын кечиндиреги онглары болмай къалгъан кезиуле болгандыла.

Жер кодексге кийирилген тюзетиулеге кере, март айдан башлап муниципал эм къырал иеликде болгъан эл молк жерлени арендага беруину оюнуун эллени таматалары этеди. Ол да тюздү. Ала халкъны таныйдыла, кимни къаллай онгу болгъанын биледи.

Арт заманда къыралда экология жаны бла таза тахта кёгетлени ёсдюрюну, тышындан келтирилген товарланы кеси продукциябыз бла алышыну юсюнден кеп айтадыла. Бизни аграрийлерибизге ол жаны бла битеу тийишли онгла берилгенмидиле?

- Эл молкню ишин законла бла жалчыгъуда бир тюрлю кемчилик, тыйгъыч жокъду, федерал, регион даражада да. Бизге Эл молк министрстводан белгили этген шартлаа кере уа, республиканы кесинде чыгъарылгъан продукцияны ёлчечи 35 миллиард сомдан аслам болганды. 125 минг тонна кёгет бла наныкъ жыйылганды, республиканы халкъына уа 70-80 минг тонна тамамлык этерикди. Андан къалгъаны башха регионлаа сатарга боллукъбуз.

Дагъыда республикада тахта кёгетле асыралгъан улуу жерле да ишленгенди. Тышындан аш-азыкъ келтирилмесе, ачыкъ боллукъду деп къоркъурга керекмейди. Алай эл молкню юсюнден айтханда, «импортзамещение» деген сёзню тюзге санамайма. Эл молк бизни къаныбыз-

дады, жерчилик ата-бабаларыбыздан келген төреди. Биз алышыну юсюнден угъай, жерчиликни, малчылыкны, башха бёлюмлени айнытыну юсюнден айтырга керекбиз.

КЪМР-ни экология болумуна, эллерибизни, шахарларыбызны тазалыларына энчи эс бурулады. Бу проблема аталып, Парламентде жыйылыула, жамаут тынгулаула бардырыладыла. Алай проблема кетерилгенди дерча тыйоудю.

- Тегерекдеги къудуретни сакълау бла байламлы законланы улуу къаууму ишлейди, ол санда энчи сакъланган табийгъат жерлени, агъачланы, жер тиюнде байлыкъланы юслеринден эм башха праволу акла бардыла. Болсада проблемала кетерилмегенди. Урванды кир-кипчикни жыйган завод ишленип башлагъаны бизни бир кесек жангылхан да болур. Экспертле предприятие республиканы тазаларга онг березлигин алгъадан да айтхан эдиле. Анда кир-кипчик юлешинип, бирге жыйылады, алай жарашдырылган этмейди.

Къабарты-Малкъар курорт зонады. Хар районда да багуш сакъланган жерле къурауну терс сунама. Алыны ишлерин жалчытхан да къоранчыды, жер тиюнде суланы, табийгъатны да кирлендирликдиле. Мен акъыл этгенден, халкъ кир-кипчикни айырып жыйауа юйренирге керекди - мияяны, пластикни, къагытны, темирни да башха-башха этип. Битеу дунияда да алайды. Багушну бир райондан башхасына ташыуа къоратылгъан ахчага уа муниципалитетде аны жыйган эм жарашдыргъан жерле къурауа боллукъду. Бююнлюкде аллайла Черек, Бахсан районлада да тири ишлейди.

Власть органла кеси алларына эллерибизни тазалайлык тыйоудюле, адамла да ата журтлары ючюн жууапчылыкны ангыларга борчлудула. Эллерибизни, шахарларыбызны биз кесибиз кирлендиребиз. Хау, ангылатыу иш бардырылады, табийгъатны сакълауа бурулгъан акцияла, жыйылыула къураладыла. Алай ала биз сакъланган хайырны келтирмейди.

Бек алга адамланы кез къарамларын, оюмларын, акъыларын тюрлендиреги керекди. Сизни къатыгъызда биреулен конфет къабукуну, чайырны аякъ тюпге атып кетсе да, анга айып этмейбиз. Алгын а таматаны къатында бир кёргидигиз алай этип.

Сиз кеп заманын ичинде Черек районда ишленгенсиз. Адамланы жарсыуларын тамамлагъаны огъесе законла чыгарыууу къыйынды?

- Черек районда «Единая Россия» партияны бёлюмюне таматалыкъ эт-

генме. Ишчи жолу уа ветеринар болуп башлагъан эдим, юй къанатлы чыпчыкъла ёсдюрген фабрикага таматалыкъ да этгенме, Тамбов областада да ишленгенме. Адам не бла кюрешсе, къайда урунса да, жууаплы болурга борчлуду.

Халкъыбызны энчилигин, культураны, адет-төрелерин сакъланган - элди. Мен аны нек сагъындым, жеринде ишленген тынчыракъ да болур. Законла чыгъаруу а жууаплы ишди.

Депутатла дайым да приёма бардыручудула. Алгын адамла кеслерини жарсыулары бла келиучю эдиле - ахча болушукъ излеп, дарманла бла жалчытыуа тарыгъып. Шёндю уа эллери, орамлары ючюн жарсыгъанла асламдыла: сабий сад, саулык сакълау учреждение керекди, жолланы тапландыргъа тийишлиди, дейди. Ол а ала жашаган жерлери, тууган журтлары ючюн жарсыгъанларына, аны сюйгенлерине шагъатлыкъ этеди. Ол а мени бек къуандырады.

Биз Жангы жылны байрамын алында тюбешибиз. Сизни юйюрге уа бу къууанч бла байламлы төреле бармыдыла?

- Юйюр уллуду деп айтырга жармайды, алай биз тогуз сабий болабыз - төрт эгеч бла беш къарындаш. Атабыз Абука озган ёмюрюн 60-70 жылларында Герпегежде «Шухлукъ» колхозга башчылык этип турганды, артада Къашхатауда «Къызыл Малкъар» колхозну таматасы болганды. Бююн ол эки элде адамла ант этселе, «Абука ёлмесин» деучюдоле, сау болсунла.

Анабыз Жансурат, женетли болсун, ол ауушханлы жыл да толмагъанды, бир жерде да урунмагъанды. Ол ёмюрюн бизге, сабийге, бергенди. Алай ол республиканы жашауну уста билгенди. Хар бирибизден да ишни, къаллаи тюрлениуле, жетишимле болгъанларын соруп, бизни бла бирге къууанычу эди.

Жангы жылда уа сабийле, туудукъла да ата юйге жыйылыучубуз. Быйыл да ол төрени толтурувубуз деп ышанама. Атабызны, анабызны эсгерип, сабийге насихат сёзле айтырбыз. Миллетни хар адамыны да ата юйюнде жыйылырга онгу болурун тежерик эдим.

Окъуучуларыбызга къаллаи алгыш айтырыкъ эдигиз?

- Халкъны бу байрам бла жюрегимден алгышлайма. Хар юйюрге да саулык, къолайлык, мамырлык тилейме. Миллетибиз кёбейсин, Аллах бизге берген ариулукуну, айбатлыкны сакълай, юйюрлерибиз ырахматлы жашасынла.

Ушакъны **ТИКАЛАНЫ Фатима** бардырганды.

Алгышпаула

Хар инсанни излеулери толсунла

Битеу миллетге да тынчылык, мамырлык тилейме. Хар юйюрню да бир сакъланган,

излеген, сюйген заты барды да, келир жыл ала толсунла.

Быйыл а манга жыл аман болмагъанды. Ишлеп башлагъанлы 26 жыл толганды. КЪМР-ни Башчысыны Указы бла «Къабарты-Малкъар Республиканы илмууну сыйлы къуллукъчусу» деген ат аталганды да, ма буюнледе саугъаны ал-

дым. Бек улуу байлыкым а туудукъларымдыла да, Аллах миллетге сабийле къошдурсун!

АЛИКАЛАНЫ Рашид,

филология илмууну доктору, профессор, Къабарты-Малкъар къырал университетини Филология институтуну немис тил кафедрасыны башчысы.

Черек районда быйыл машина жоллаага аслам эс берилгенди. Талай объект тамам этилгенди, къалган ишле да келир жылда бардырыллыкдыла.

Жетишимлени бегитирге таукелбиз

Санитария жаны бла да муниципалитетде хал игиди. Бизге тыш къыралладан, Россейден да къонакъла келеди, аны ючюн тегерек-башны таза халда тутарга керекбиз.

Жаш адамларыбыз да районну жашаууна тири къатышдыла. Билим берууде, спортда, моданияда да ахшы жетишимле

кёргозгенди. Быйыл аскерге да райондан аслам адамны ашыргъанбыз. Ол да ёсе келген тёлюню саулуугу осал болмагъанын ачыкълыйды, къууандырады. Демография жаны бла да хал иги жанына тюзелгенди.

Жангы жылга тилегиригиз а, бусагъатда дунияда мола тургъан къайгыла кетип,

хар жерде, ол санда къыралда, республикада да, мамырлык сакълансын. Байрам бла алгышлай, хар адамга саулык, насып, монгулк тежейме!

БАЙСЫЛАНЫ Харун,

Черек муниципал районну администрациясыны ишлери жаны бла управлюющий.

«Таматала манга кыачан да онг кез бла кыарагъандыла»

- Мариям, кепле актёр усталыкыга тартынуу сабийлигимден келеди, дейди. Сен алай айтталыкчымысы?

- Сейир этсегиз да, угъай. Биринчи классдан башлап аттестат алгъынчыга дери жашауу медицина бла байламлы этерикме деп турганма. Алай былайда кыошарыгым, школда не торлю тобешиу кыураалса да, анга кыатышмай кыалмагъанма. Спорт, аскер хазырлык жаны бла эришюледе менден тири окууна болмаз эди. Бир жол военругубуз Жангуланланы Валерий Исмайлович, ананы школга чакырып, кызынг аскерчи болурга таукелди, анга ол керек болурму, иги сагъыш этигиз, дегени эсимдеди.

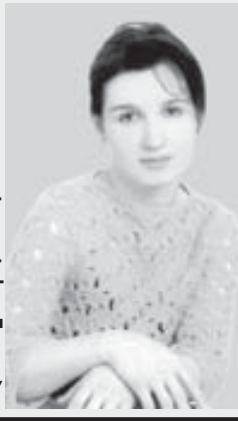
Алай кюлени биринде телевизорда актёр усталыкыга хазырларга кызылагъа бла жашлагъа сынамла бардырылды дегени эшиттенимде, ары келгенме. Этерме деп акылымда да жок эди, алай Аллах хазыр этген жолдан ачкылайсы.

- ГИТИС – де окуган жаш кыауум Малкър театрга келгенлеринде, мында тамата актёрла сизге кыалай тобегендиле?

- Таматаланы жанларын бир торлю чырмаула чыкыгъандыла, ала бизге аман тобегендиле деп айтталыкч тоюолме. Кесими жанымдан алагъа билеклик этгенлери ючюн, бютюн ыразылыгымы билдирирге сюеме. Абаданла манга не заманда да кыайгырыуу кезден

Кыулийланы Кыайсын атлы Малкър кырал драма театры актрисасы Созайланы Асхатны кызы Мариям, 1991 жылда ГИТИС – ни тауусуп, ёз республикабызны маданиятына кыулук этгенлей келеди. Ол «Гошях бийчед» - Гошяхны, «Тау артында тал жияйды» дегенде - Сакинаты, «Тартофда» - Марианнаны, «Учхан жулдуз» спектакльде Жантууну сыфатларын кыурагъанды. 2015 жылда актрисага «КъМР – ни сыйлы артисткасы» деген ат аталганды.

Байрамны аллында Мариямны редакцияга кыонакыга чакырып, анга чыгармачылык бла байламлы бир кыауум соруу берганбиз.

кыарагъандыла: Москвада - усталарым, мында уа – тамата коллегаларым.

Миллет театрыбызда биринчи ролюм «Ай тутулган кече» деген спектакльде Ишмырза деген жашчыкны сыфаты эди. Ол кезиуде мен тамата тёлнюю ишине жаш актёр кыауумдан биринчи болуп кыошулганма.

- Белгилисича, сахна бла керти жашауда инсан башады. Ол чекни айыргъан кыйынмыды?

- Сахна бла керти жашауда мен ахырысы бла да башама. Бирге ишлегенлеге ариу айтырга, сахнада кыачакларга, тегереклерине чабарга угъай демейме, алай керти жашауда

уа жууук адамларыма алай эталмайма. Хау, аланы кимден да бек сюеме, алай уппалап, кыоноума кысып туралмайма. Керексиз кезбауладан эсе юйюрге адамларыма хар жаны бла болушалгъаным, ала манга таянчак болганларын сезгеним магъаналыды.

Актёр школаны хайырынданмы болуп, билмейме, алай мени алдарга кыйыным. Айтхан сёллерине кертичи болмагъанланы, ёторюкчюлени соймейме. Адамны кыйын кылыгы болсун, ол бир затны эте билмесин, алай алдамасын. Аллаха шукур, коллективбизни келечилери, тегерегимде баша адамла да адепиле, намыслыла болуп

тошгендиле. Аны бла насыбым тутханды.

- Ёлмезланы Мурадини пьесасына кере салынган «Гошях бийче» спектакльде ролюм бла 2000 жылда Осетияда бардырылган театр фестивалында «Бек иги тиширду роль» деген номинацияда биринчи болганса. Ол сыфатны кыураган, баям, алай тынч болмаз эди?

- Тюз айтаса, сау бол бу соруу ючюн. Кертиди, аны кыураган кыйын эди. Биз барыбыз да билгенибизча, бийчени жашауу кыйын, ажымлы да болганды. Аллай сыфатны кыурауучу ийнандырырча, кесинги жюрегинден, кёлюнгден ётдюрюрге керекди десем, бир жангы зат айтмам.

Ол заманда кесими жашауумда да кыйынырак кезиуде тошген эдиле, аны себепли бу жигит манга бютюн жууук болганча эди. Аны сахнада кёрюзюп кыутулгунчу не кюлген, не ышаргъан, не бир затха артык кыуанган эталмагъанма. Ол мени кесинден бошламай артда да иги кесек заман тутханды.

- Мариям, роляны юсюнден айта, сен сахнада жашчыклары сыфатларын да сейир кыурагъаныгы билебиз. Анга шагъатлык - бу жыл премьерасы болган «Учхан жулдуз» спектакльде Жантууду. Баям, аллай кыап киири ючюн, тиширдуу улуу кюч - кыаруу изленеди?

- Хау, алайды. Жантууну сы-

фатын кыурагъанымда, орусча айтханда, раздвоение личности окунамы болганды деген чекге жетген эдим. Тиширдуума, алай ол кезиуде кесими акыбалык болган жашча жюрютюп башлагъан эдим, керти жашауда аныча сёлешип, аныча солуп да.

Актёр коллегаларым а, туурамдан кыарап, кыарачы муну сюелгенине, аякыларын алгъанына, деп жашырын кюлюп окууна тургандыла. Ышанама, багъалы кыурауучулары ийнандыралган болурма деп.

- Сахна ишлеринде эмда жаратханын а кыйсыды?

- Ол неда бу деп айталмаймы айырып. Алай сабий спектакльде ойнарга сюйгеними сагъынмай болалмаймы. «Шамай кыала», «Жыртхыч кыоян», «Насыпны чархы» эм баша оюла - была барысы да манга эмда багъалыдыла. Нек дегенде аланы жашчыклагъа бла кызычыклагъа саугъалаган кезиубюзде залдан келген энергетиканы бир башха жерде сезмейме. Былада жарыктыкны жаланда сен бермейсе, ол санга да толусунлай, эки кереге кёбейип кыайтарылады.

Бир сёз бла айтханда, адам улуну байлыгы сабийледиле. Жангы жылда хар гиче бала да насыплы, саулыклу болсун, мамыр кёк тобюнде жашасын!

Ушакыны **КЪАЛАБЕКЛАНЫ** Нажабат бардыргъанды.

КУЛЬТУРА

Театрыбыз - жарыкылыкны, учунуу кыаласы

Кыаллай болганды 2015 жыл Кыулийланы Кыайсын атлы Малкър кырал драма театрга? Не жетишимлери, жангылыклары бардыла аны. Ма ол эм бирси затланы юслеринден бизге аны директору, Ингуш Республиканы халк артисти, КъМР-ни, КъЧР-ни да сыйлы артисти Жангорзланы Байдуллахны жашы Мажит хасарлайды:

- Быйыл айтхылык жая кыбузчубуз, жарыкыландырычу Абайланы Солтанбекни юбилей жылы болганын билесиз. Анга жоралап, Тёппеланы Алимни «Учхан жулдуз» деген пьесасын салганбыз. Аны премьерасын да кёрген болурсуз. Режиссёру уа КъМР-ни искусстволарыны сыйлы кыулукчусу Атырзаланы Магомедди.

Бу спектакль бла биз Север Осетия-Аланияга миллет театрланы «Сцена без границ» деген жетинчи Халкыла аралы

фестивалына да барганбыз. Анда «Жарыкыландырыу иш ючюн» деген дипломга тийишли болганбыз.

Кете турган жылыбыз бизге ла югурлу эди деп айтырга да эркинбиз. Саулай коллективбизни атындан КъМР-ни Башчысына бла Правительствосуну Председателине 25 жылны ичинде бу театрда болжаллы халда турганыбызны ангылатып жазган эдик да, энди мекамны, аны тийресиндеги жерни да театры иелигине бергендиле. Ол кыурагъанлы

бери уа быллай иш биринчи кере этиледиле. Аны бла коллективни, саулай халкыбызны да алгышлайма. Юрий Кокюва, Мусукланы Алийге, культура министрибиз Мухадин Кумаховха да барыбызны атындан сау болугуз, дейме.

Андан сора да, Москваны Борис Щепкин атлы театр институту бла алагъа окурга жаш адамланы жиберирге келишим этгенибизни билдирирге сюеме. Бу ишни юч жылны ичинде тамалламай турганбыз. 2017-2018 окуу жылдан башларыкыдыла ала дерсеге жюрюп. Ары дери уа, ашыкмай, сайлауаны бардырыкыбыз. Москва бла байламлыкны юзгенибиз миллет театрыбызны даражасына себепликди.

Быйыл дагыда Елена Хамидулинаны малкър халк жомакылары мурдорунда жазган «Насыпны чархы» деген спектаклин салганбыз. Кыурауучуларыбызны аны репертуарыбызда бирси ишлерибиз бла тенгешдириргы болган болур деп ийнабыз. Аны режиссёру Мызыланы Аубекирди.

РФ-ни, КъМР-ни да сыйлы артисти Ахматланы Зейтунна мемориал кыанга орнатылганды. Аллайларыбызны унутмазга керекбиз. Не жаны бла да бек фахмулу адамыбыз, режиссёр Кыулийланы Борисни дунясын алышындыргъаны бизни бек жарсытханды.

Аллайла аздыла. Сёзсюз, биз аны энди бек излерикбиз.

Келир жыл театрыбызга 80 жыл толады. Аны бла байламлы классикледен бирини постановкасын ол датага жоралап салырга излейбиз. Аны юсюнден «Культура России» федеральной ара программага заявка да жибергенбиз. Нек дегенде, ангылайсыз, быллай жумушлагъа аслам ырыскы да керекди. Андан сора да, бизни Кырымга гастролялауу барыну юсюнден тилегибизни да толтурурла деп, ышанып турабыз.

Театрыбызга толук реконструкция этилирин да сакълайбыз. 1967 жылдан бери анга тынгылы ремонт окууна этилмегенди. Республикабызны Башчысыны болушлугу бла терезелени, чардакыны алышындырганды-

ла кёп болмай, ансы. Автобусу бузну жангырханлары да иги иш болганды. Сора, аз-кёп болса да, ишчилерибизни барысына да премияла юлешир онг тапханыбыз да кыуандырганды.

Жангы жылны байрамы бла байламлы Грант Каграманяны «Насыпны излей» деген жомакы республикабызны школларында сабийлеге 24 декабрден 30 дери кёрюзтгенбиз. Аны режиссёру Мызыланы Аубекирди.

Жангы жыл халкыбызга «Монглык», ырахатлык, саулык, кюч-кыаруу, насып да берсин. Жашауугуздан, юйюрлеригизден кыуаныгыду. Театрга 80 жыл толуккыду, дегенбиз. Ол заманы ичинде аны сахнасында кёп алгыш айтылганды. Ма аладан юлюшю болугуз!

ТРАМЛАНЫ Зухура.

Илму

Джамияны кепдүлө жетишимлери. Ала бошала турган жылда бютунда аслам болганды. Ол илму конкурслагы эрттеден бери кытышды. Москва, Орёл, Санкт-Петербург, Владикавказ шахарлада бардырылганды барысында да алчы жерлени алганды.

2010 жылда, андан сора да Орёлда Россейни Эл мюлк министерствосуну башламчылыгы бла аспирантланы бла жаш алимлени араларындагы конкурсда премияга тийишли болганды. Ызы бла Москвада Билим беруу, илму эм жаш тёлую ишлери жаны бла министерство эм Илму-техника сферада гитче предпрятияланы айнытууга себеплик этген фонд жарашдырган программада хорлап, төрт жюз минг сом грант кытханды.

Быйылгы жетишимлери юсеринден айтхан заманда уа, кыралыбызны ара шахарында «УМНИК-2015» проекте миллионлук грантка тийишли болганды. Сколковода саулук саклауда жангы технологияла бла байламлы конкурсда жарым финалга чыкканды. Москвада РФ-ни Эл мюлк министерствосуну жыл сайын бардырган «Алтын кюз - 2015» Бютеуроссей кёрмюкчде алтын майдал бла саугаланганды. Бу сагынылганла аны бошала турган жылда жетишимлери

Биз газетибизде билдиргенибизча, быйыл жаш тёлую арасында биринчи кере бардырылган «Жылны жетишими - 2015» деген конкурсну эсеплерин чыгарганларында, аны илму номинациясында эм игиге Созайланы Расулу кызы Джамия саналганды. Кызы диплом, статүетка бла да саугаланганды.

Ол ингерде Нальчикде «Небеса» дизайн студияны энчи призи – жыйрык сайларга сертификат – жаланда анга берилгенди. Андан сора да, «Проспект» журналда статьясын басмаларча саууга да этилгенди.

Файдалы жумушланы тамблагыа кёймайды

жаланда бир кёуу-мудула.

Созайланы кызылары Нальчикде 30-чу номерли школну алтын майдалгы тауусхандан сора ол заманда КБСХА-га окыруга кирип, аны кызыл дипломга бошаганды. Бююнлюкде Джамия университетде (энди вуз ол даражаны жюрютеди) аш-азык производствону технологиясы факультети продуктланы физика, химия жаны бла тинтиу эм татлы ашарыкыланы качестваарына контроль бардырган лабораториясында ишлейди. Андан сора да, «Пектин - ЛАД» ООО-ну генеральный директору.

Джамия тамблагы кюннге кыайгырган жаш алимди. Ол алты патентни автору. Аладан төртюсю саусулагыа деп чыгарылган суула бла а й л а м ы д ы л а .

Ушагыбызны кезуонде кызы кеси уа аладан экиси бла бютун өхтемленгеннин, кёууанганын билдиргенди. Ол патентлери пектинни жарашдырыу юсонден хазырлаган ишлери ючюн берилгенди.

Бизни кыралыбызда алыккя пектинни чыгарган завод болмаганын эсге алсак, таулу кызыны магнаналы жумуш этгенин таукел айтталыкбыз. Бу волокно аш-азык промышленностьда, медицинада, аскерде эм кеп башха сферада кереклиди. Россей аны тыш кыралладан сатып алады.

Аны себепли Джамияны бу жумуш бла байламлы тинтиуери эм игиге саналганды. Бютунда ол кандидат диссертациясын да пектинге жоралаганды. Кесини илму башчысы Жаболаны Амина Сергеевнага

да ыразылыгын билдиреди. Аллаи жетишимле болдурганьында аны да кыйыны барды, дейди.

«Жылны жетишими - 2015» деген конкурсда хорламыны юсонден а быллай айтады:

«Интернетде керген эдим аны боллугун. Ары уа быйылгы жетишимлеринги портфолиусу керек эди. Насыпха, ала азык этмегенди. Сайлауладан сора декабрьни ал кюнлеринде Жамауат палатада Жаш тёлую советден селешип, байрамга берилсе деп билдиргенлеринде, хычыуун кёрюнген эди.

Бютунда номинацияны лауреатларыны атлары белгили болуп, конвертни ачып, туккумуму, атымы айтханларында. Ол кезиучюкде, нек эсе да, жериме олтурмай саклаган эдим эсеплени. Сауганы белгили алимбиз Аб-

шаланы Магометни кёулундан алганым а айталмачча сезимни туудурган эди.

Аны манга малкяр тилде этген огурулу алгышлары хычыуун кёрюнюп, кёлуюмю кётюргенлей турадыла. Жаш адамланы андан ары ишлерге, жангы жетишимлеге жетерге аллай жюрекден чыккыган сёзде да келлендиреди.

Ажашы ишни болжалга салма, аман ишни болжалдан алма, дейдиле халкыбызда. Джамия да иги жумушун тамблагыа кёймайды. Аны себепли жетишимлеге жетеди, атын игилик бла айтдырады. Мындан ары да ол миллетине, кыралына жараган улуу алим болуп, атасын-анасын, саулай халкын да кёууандыры деп ышанабыз.

ТРАМЛАНЫ Зухура. СУРАТДА: Абшаланы Магомет бла Созайланы Джамия.

Алгышпаула

Төгерегибизни багыаларга юйрөнейик

Бир ариу кяр жаусун эм алга. Кыш кышлыгын, жаз да жазлыгын этсин. Кяр аз болса, гыржын да аз болады, дегенни Кызахстанда эшиткенме. Ансыз Аллах этмесин.

Арт кезиуде бизни кризис бла кьоркьутурга юйренгенди. Мен а Мечиланы Кязимни «Таукел эттейик биз бююн» дегенин эсгертирге сюеме. Ол адамлагыа тёзюмлюкню, ишлерге кереклигини, бирсилеге суймеклиги юсонден айтханды.

«Жашуу - ёрлеуди!» дегенди закый Кыайсын да. Аны себепли кимни не мураты бар эсе да, ол толсун келир жылда.

Андан сора да, тойларыбыз кеп болсунла. Адам саньыбыз азайганы жарыстады. Аны себепли халкыбыз кёбейсин, хар юйюрге да туудук кьошулсун. Шёндю төгерекде уруш кьаугыла да азаймайдыла, ол да сагайтады. Аллах аллай палахладан сакласын миллетибизни.

Адам улу жаланда кесинлей насыплы болмайды. Аны себепли бирсилени сюе, бир бирибизни багалай билейик. Жангы хылыбыз огурулулуугу бла келип, хар юйюрге насыпны отун шырысын!

КУЧУКЛАНЫ Зухура,
филология илмуланы доктору.

ХУРМЕТЛЕУ

Марияны махтаулу бийикликлери

Фондну башчысы Владимир Вороков кёууанчы халда Мария Чыгармачылыккы халкыла аралы академиясына киргенин билдиргенди эмда академик болганына шагьатлык этген удостоверенианы бергенди. Владимир Халидович аны тренери Геннадий Габрилянна уа кесини ючтомлук китабын саугаллаганды.

Сау жылны ичинде Мария бизни жетишимлери бла ёхтемлендиргенлей турганды. Ол Европалы ассоциация кыураган «Golden Traks» премияга тийишли болганды, анда «Восходящая звезда» номинацияда хорлаганды. Польшаны Варшава шахарында Камила Сколимовскаяны мемориалында 194 сантиметрге секирип, биринчи жерге чыкканды. Ары дери Хорватияда эки

метрге окыуна секирген эди. Андан талай кюнден сора да, Брюссельде 2,01 метри аналганды. «Бриллиантовая лигада», Европаны женгил атлетикадан ассоциациясыны Континентальный кубогунда, Францияда «DecaNation» турнирде хорлаганды, Марракешде да континентальный биринчиликде алчы жерге чыкканды эм кесини энчи рекордун салганды.

Алай неден да бек аны дунияны чемпионатында алтын майдалы багыалды. Анда эм иги кёрюмюле төрт адамдан саклана эдиле – Олимпиада оюнланы чемпиону Анна Чичеровадан, кыралны эм умутландырган жаш женгил атлетичи Мария Кучинадан, сора Испаниядан сынамыл атлетчи Рут Бейтиадан бла Польшадан Камила Лицивинкдан. Алай жерлешибиз аладан

башха эди: бирсилеге майдал алыр ючюн, битеу кючлерин салыргыа керек болганды, Мария уа хар бийикликге, артык кыйналмай, тынч секиргенди. Алай бла, кырыуун тас этмей, ахырына дери барып, бийиклики эки метрге жетдиргенлеринде да, апчымай, аны биринчи кереден окыуна алганды эмда биягы кесини энчи рекордун салганды.

Арта журналистлеге билдиргенича, ол, хар спортчуца, кыралны, кыраучуларыны аллында улуу жууапылыгы болганын сезгенди, жарсыганды. «Командабызга «алтынны» кытханыма чекиси кёууанама. Алга бу жетишимиме ийналмай окыуна турганма, алай алда энтта кеп эришуле бардыла, мен алагыа хазыр болургыа керекме», – дей эди ол арта.

2015 жылны юсонден айта, Мария ол анга бек хайрылы болганын белгилегенди: «Кеп стартка кытышханма, сынамымы ёсдюргенме. Быйыл эм улуу кёууанчым дунияны чемпионатында алтын майдалны алганымды. Мен бек ыразыма. Адамларыбызга насып, кёууанч, жетишимле тежейме, спорт бла кюреширге унутмасынла. Келе турган жыл алгандан эсе игирек болсун.

Эндиги жылга мураты не кьадар кеп жарау этерге, жангы эришуле хорларгады. Мени юлгюмю кёрюп, ата-анала балаларын стадионга элтгенлери, алагыа улуу спортха жол ачханлары хычыуун кёрюнде, бютун улуу жетишимлеге келлендиреди», – дегенди ол ушагыбызда.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зулфия.

Жангы жылны аллында Культуря фоннда жерлешибиз, женгил атлетикадан дуняны, Европаны да Кыбарты-Малкьардан биринчи чемпиону, Россейни спортну сыйлы устасы Мария Кучина бла тебешуу болганды.

«Заман»

газетни орузламасы

Январь

ПОНЕДЕЛЬНИК	4	11	18	25	
ВТОРНИК	5	12	19	26	
СРЕДА	6	13	20	27	
ЧЕТВЕРГ	7	14	21	28	
ПЯТНИЦА	1	8	15	22	29
СУББОТА	2	9	16	23	30
ВОСКРЕСЕНЬЕ	3	10	17	24	31

Февраль

ПОНЕДЕЛЬНИК	1	8	15	22	29
ВТОРНИК	2	9	16	23	
СРЕДА	3	10	17	24	
ЧЕТВЕРГ	4	11	18	25	
ПЯТНИЦА	5	12	19	26	
СУББОТА	6	13	20	27	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	7	14	21	28	

Март

ПОНЕДЕЛЬНИК	7	14	21	28	
ВТОРНИК	1	8	15	22	29
СРЕДА	2	9	16	23	30
ЧЕТВЕРГ	3	10	17	24	31
ПЯТНИЦА	4	11	18	25	
СУББОТА	5	12	19	26	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	6	13	20	27	

Апрель

ПОНЕДЕЛЬНИК	4	11	18	25	
ВТОРНИК	5	12	19	26	
СРЕДА	6	13	20	27	
ЧЕТВЕРГ	7	14	21	28	
ПЯТНИЦА	1	8	15	22	29
СУББОТА	2	9	16	23	30
ВОСКРЕСЕНЬЕ	3	10	17	24	

Май

ПОНЕДЕЛЬНИК	2	9	16	23	30
ВТОРНИК	3	10	17	24	31
СРЕДА	4	11	18	25	
ЧЕТВЕРГ	5	12	19	26	
ПЯТНИЦА	6	13	20	27	
СУББОТА	7	14	21	28	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	1	8	15	22	29

Июнь

ПОНЕДЕЛЬНИК	6	13	20	27	
ВТОРНИК	7	14	21	28	
СРЕДА	1	8	15	22	29
ЧЕТВЕРГ	2	9	16	23	30
ПЯТНИЦА	3	10	17	24	
СУББОТА	4	11	18	25	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	5	12	19	26	

Июль

ПОНЕДЕЛЬНИК	4	11	18	25	
ВТОРНИК	5	12	19	26	
СРЕДА	6	13	20	27	
ЧЕТВЕРГ	7	14	21	28	
ПЯТНИЦА	1	8	15	22	29
СУББОТА	2	9	16	23	30
ВОСКРЕСЕНЬЕ	3	10	17	24	31

Август

ПОНЕДЕЛЬНИК	1	8	15	22	29
ВТОРНИК	2	9	16	23	30
СРЕДА	3	10	17	24	31
ЧЕТВЕРГ	4	11	18	25	
ПЯТНИЦА	5	12	19	26	
СУББОТА	6	13	20	27	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	7	14	21	28	

Сентябрь

ПОНЕДЕЛЬНИК	5	12	19	26	
ВТОРНИК	6	13	20	27	
СРЕДА	7	14	21	28	
ЧЕТВЕРГ	1	8	15	22	29
ПЯТНИЦА	2	9	16	23	30
СУББОТА	3	10	17	24	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	4	11	18	25	

Октябрь

ПОНЕДЕЛЬНИК	3	10	17	24	31
ВТОРНИК	4	11	18	25	
СРЕДА	5	12	19	26	
ЧЕТВЕРГ	6	13	20	27	
ПЯТНИЦА	7	14	21	28	
СУББОТА	1	8	15	22	29
ВОСКРЕСЕНЬЕ	2	9	16	23	30

Ноябрь

ПОНЕДЕЛЬНИК	7	14	21	28	
ВТОРНИК	1	8	15	22	29
СРЕДА	2	9	16	23	30
ЧЕТВЕРГ	3	10	17	24	
ПЯТНИЦА	4	11	18	25	
СУББОТА	5	12	19	26	
ВОСКРЕСЕНЬЕ	6	13	20	27	

Декабрь

ПОНЕДЕЛЬНИК	5	12	19	26	
ВТОРНИК	6	13	20	27	
СРЕДА	7	14	21	28	
ЧЕТВЕРГ	1	8	15	22	29
ПЯТНИЦА	2	9	16	23	30
СУББОТА	3	10	17	24	31
ВОСКРЕСЕНЬЕ	4	11	18	25	

ЖАШ ФАХМУЛА

Тепсеулери бла суюмеклигин ачыкыйла

«Балкария» фольклор-этнография кырал тепсеу ансамблени артистлерин кырауучула танийдыла, хар концертте да жарык тубейдиле. Сёзсюз, анга себеплиг а тепсеуолени бийик фохмулулуклары, сойдумлюлюкери, ачык кёллюлюкери этеди. Ансамблени аллай хунери солистлеринден бири Шауаланы Рамазанды. Ол, кырал ансамблде ишинден сора да, «Басият» сабий юлполю тепсеу кыауумгъа балетмейстерлик этеди.

Хореография искусствогъа жаш кечирек келгенди. 17 жылында. Сейир тойюлмюдо, ары дери хаза аяк бие билмеген жашны аны устазы Аскерланы Рамазан бир жылдан «Балкариягъа» чакъырганы. Алай мында тамашагъа кыалырча зат жокъду. Нек дегенде Шауа улу кыайсы ишни да кыолгъа алса, ол аны тынгылы этерге илейди. Тепсеуле бла да тоз алай.

Айтхылык коллектив бла жарым жыл чакълы бир ишлегенимден сора 2008 жылда Москвагъа гастрольлагъа барганыбыз эсимдеди. Ол мени артистле бла биринчи жолуучулугум болганы себепли улуу жууаллык сезим акъылымы толусунлай бийлеп эди.

Чайковский атлы залда Улбашланы Мутайгъа жораланган эки бёломден кыралган улуу концерт программа кёргозген эдик. Ызы бла уа Кремль залда Афган аскерчилерине жораланган проектте абезехни тепсегенбиз.

Ол кезиуде москвалыа, орус кырауучула бизни ансамблигизге кыалай жарык тубегенлерине

кёлледен эшите турабыз. Рамазангъа уа, аяккъа бу жаны бла усталыгъын энди сынай башлагъан жаш артистге, ол керти да улуу сынама эди. Алай бла белгили коллективни санында Шауа улу да искусствода жолу айный, ёсе, кенгере барганды.

Быйыл а ала Италияда бардырылган чыгъармачылык фестиваллагъа кыатышып кыайтхандыла. Ары Англиядан, Франциядан эм башха кыралладан кёл келчиле жыйышхандыла. Ансамблибиз Купрамонтана, Паладжанелло, Сенгаллия, Термоли эм башха шахарларын да миллет культурабызны пропагандаласын бардырганды.

Алай алапат жерди ол. Тепсеу номерлерибизге кыарагъанларындан сора, малкыралыны культураларына сейирге кыалып, соруп, билерге излегендиле. Сёзсюз, ол бек жычун эди. Шахарланы мэрияларында да тубегендиле бизге. Анда ансамблени таматасы Энейланы Магомет тепсеу кыауумну, малкыралылары юслеринден да тынгылы хапарлагъанды. Хар баргъан же

Кыазахстанда Гран-при алган кезиуде.

рибизден а бир эзде кыаллык, жарык саугъасыз кыайтмагъанды, - дейди жолуучулукларыны юсюнден Рамазан.

Андан келип бир ненча кун озгъанлай, Шауа улу «Балкарияны» солисткасы Жанатайланы Ирена бла Кыазахстанга юсюнден Рамазан. Андан келип бир ненча кун озгъанлай, Шауа улу «Балкарияны» солисткасы Жанатайланы Ирена бла Кыазахстанга юсюнден Рамазан. Андан келип бир ненча кун озгъанлай, Шауа улу «Балкарияны» солисткасы Жанатайланы Ирена бла Кыазахстанга юсюнден Рамазан. Андан келип бир ненча кун озгъанлай, Шауа улу «Балкарияны» солисткасы Жанатайланы Ирена бла Кыазахстанга юсюнден Рамазан.

- Малкырал маданият бла шагъ-

ырейликлери болмагъан адамла бизге аллай улуу эс бурганлары кыуандыргъанды. Сахнадан сора тыш кыраллыла, кыатыбызгъа жанлап, сиз кыайдансыз, миллетигиз а неди, деп сора эдиле. Олсагъат окъуна Интернетте ансамблени юсюнден информацияны излеп окъугъанлары уа, сёзсюз, кёллюбюзно кыаогенди, - дейди редакцияны кыаогъы.

Ирена бла Рамазан бу магъаналы конкурсада хореография номинацияда Гран-при алгъандыла. Саугъагъа алагъа алтын домбра, грамотала эм мингшер доллар бергендиле. Жарыуугъа, артисттерибиз Астанада малкырал диаспораны келчилери

бла тубешалмай кыалгъандыла. Алай ала саугъагъа ийген алтын юртаны уа узакъда кыалгъан ата журтлуларыбызны жылы саламынча келтиргендиле Кыабарты - Малкыаргъа.

Жарык шахар, алапат адамла. Кыазахлыланы тамата тёлусо таулулары юсюнден иги билгенлери себепли танышларыны, жашау турмушубузну юсюнден соруп, орусчамы, малкыралчамы айтайым, деп сорганма. Ала уа кыпчакча деп, кёллюбюзно кыаогенди. Ана тилибизде селешенимде, жыйылгъанла барысы да ёрге туруп тынгылагъандыла. Ма алай кючлюдо тарых эс алыкча адамлада, - деп эсгерди ол кюнлени Шауа улу.

Ушгъабыз баргъан кыаар жаш артистни кыралыны, халкъыны, аны бла бирге уа искусствону да патриоту болгъанына тышонгенме. Бюгонгю дунияда уа аллай кертичилик, жетишимлеге тауеллик, Ата журтуну, миллетини атын махтау бла айтдырыгъа итинилук бютон бек керек болуп турады.

КЪАЛАБЕКЛАНЫ Нажабат.

ТАЛПЫНЫ

«Жандаурлу кёрмючле кыуараргъа акъылым барды»

-Фатима, ариулык бла байламлы конкурслагъа кыатышханынга юйдегиле кыалай кыарайдыла?

-Биринчи кере таукел болгъанымда, финалгъа чыкыгъынчы, алагъа айтмай тургъанма. Кыалай эсе да, анам бла эгчим сезген эдиле. Болсада атам бла кыарындаларым а арта билгендиле. Кертисин айтсам, юйорюбюзно эр кишилерни ыразы болмагъанларын ангылатхан эдиле.

Бизде республикада быллай конкурсланы кыса неда асыры ачык кийимле дегенча алай ангылап кыоядыла. Аны себепли юйдегиле алай сунган эдиле. Насыпха, Нальчикде ол зат жокъду. Алай болса, кесим да кыатышырык тойюл эдим.

«Мисс КБР-2014» конкурсада 18 кыздан финалгъа алтаулан чыкыгъан эдик. Анда «Мисс Фитнес» титулу алгъанма. Кеч билген эдим да, хазырланыр заманым жокъ эди.

-Быйыл да сен эки эришиуге кыатышханса. Не бередиле ала санга?

-Билемисиз, тартылган этеме. Ол конкурсладан, модаланы кёргозюлуеден заукылык табама. Алагъа мен гитчерек заманымда окъуна Интернетге кыарап, кыайда, ким хорлагъанын биллип тургъанма. Андан башлагъанма кесим да. Экинчи, ююнчо кере уа Бела Бадова чакыргъан эди. Бу тиширугъа бла Юрий Балкарова, Женя Толстовагъа ыразылыгъымы билдирерге сюеме.

«Мисс Регион-07» конкурсада «Биринчи вице-мисс» болгъанма. Андан сора да, «Мисс зрительских симпатий» титул манга берилгенди. Кыыйын тойюл эди.

Мокъаланы Фатима Бабугентни битеулю билим берген школун бешлеге таууханда, конкурслагъа кёл кыатышмагъан сылтауну тутуп, кызгъа алтын майдал берилмей кыалган эди. Баям, ол заманда кыз кеси, бирсине да билмегендиле аны жашаунда ала энди аслам боллукларыны. Бююнлюкте КБГАУ-ну агробизнес эм землеустройство факультетин кызыл дипломгъа бошай турады. Конкурссланы юсюнден айтсакъ, биринчи кере - «Мисс КБР-2014» быйыл а «Мисс Регион-07», «Нальчанка-2015» эришиуледе ачыклагъанды кесини фохмусун.

Юч ыйыкны хазырланганбыз анга. «Нальчанка-2015» эришиуде уа «Мисс Очарование» атха тийишли кёргендиле. Бу конкурс а кыйын эди. Беш айны ичинде юйретгендиле бизни сахнада кыалай журюрге, дефиле, дагъыда аныча затлагъа.

-Быллай конкурсла адамны тюрлендиремидиле?

-Аланы хар бири манга кесича бир дерсди. Кыарыусуз жерлеринги ангылагъандан сора да, таукелликге, тириликке юйренесе. Кыатындагыланы берирек ангылайса, жашаугъа да башха кыарайса.

-Энди уа бармыды аллай муратын?

-Хау, барды. Окъуууу бошасам, Пятигорскда магистратурагъа кирерге дейме.

Андан сора да, бу шахарда Лингвистика университетте инглиз тилге юйренерге излейме. Ол муратым эрттеден барды. Аны бла бирге уа 2016 жылда «Краса Северного Кавказа» конкурса кыатышыргъа сюеме. Бу Пятигорскда боллукъду да, окъууума чырмау этерик тойюлдо.

-Модаланы кёргозюлуени сагъынганса, алагъа уа кыатышамыса?

-Бу кюнледе Черкесскден кыайтханма. Анда «Араида» брендини, «Open day Market» деген ат бла башха-башха дизайнерлени юс кийимленин кёргозгенбиз. «Нальчик Подиумгъа», «Дея» тюкенде кёргозюлеге да кыатышама. Аны юсю бла биз энди ишлеп тебиреген модельерлени да халкы билерча этебиз.

Конкурслагъа, кёрмючлеге кыатышханын кесими кёргозтор ююнчон угъай, бир затха юйренерге итингенним бла байламлыды. Нек дегенде тыш кыабугъун - ол аз заманчыккъа берилген бир затды. Ичинги ариулуугъу, андагы бай дуниян а сени бла ахыр кюнне дери боллукъду. Андан сора да, бизде Нальчикде жандауурлук бла байламлы кёрмючле болуучудула. Аллай жандауурлук ишни энчи кесим кыарап, адамлагъа болушур муратым да барды.

-Аруу кызланы конкурсладан, омакъ жыйрыкыладан сора да болур сейирлер?

-Фохмулма деп айталлык тойюлме. Школда тепсеу кружокка баргъанымда, атам окъусам сийген эди да, аны жанына тиймей, кетип кыалганма. Ол хунер а шённо манга бек керекди. Искусствону, театры багъалайма, бегирег а - адабияты. Американы, Францияны кёрюрге сюеме. Бирси кыралланы жашаулары, табийгъатлары манга сейирди. Алай а республикабызны, туугъан элими жукъгъа тенг этмейме. Кыарындашым бла Нижний Новгородта болган эдим да, андан келе Нальчикке киргенбизде сынаган сезимни айттыргъа окъуна кыыйынды.

-Жангы жыл бла байламлы не дерге сюесе?

-Мамырлык, саулук тилейме халкъыбызгъа. Дунияны палахан сакъларык - ол ариулукуду. Анга ийнанам. Кыатыбыздагылагъа иги кёзден кыарагъа юйренейик. Аруу сёзде аруу жокъ, дейдиле. Бу сёзлени магъанасын ангылап, бир бирибизден аны кызыганмайык.

ТРАМЛАНЫ Зууха.

Абадан тѐлюбюз

Огъурлу ынна

Жангы Малкъар артыкъ уллу эл тѐйюл эсе да, атларын юлгюге келтирип айтырғыа боллукъ юйорле уа кѐлдюле. Аланы араларында Отарланы Ахматны юйюрю ал сатырда барады. Ол ауушханлы 18 жыл болады. Алай юй бийчеси Аминат, от жағаны жылыуун сууутмай, уллу юйюрюн бирикдирип жашайды.

«Ол не заманда да бек къаты иш-къайынлыкъ сынамай жашағанма», - дейди ол кеси уа.

Ахмат бла Аминат «Жангы Малкъар» колхозну биринчиле болуп къурағанладандыла. Иш кѐллюлюкleri, адеплиликleri бла атларын айтдырғандыла, ариу къылыккы сабийле да ѓсдюргендиле. Аланы жашлары - Шағабан, Жамал, Расул, Кямал, Рамазан, къызлары Раузат

Аминат юйюрю бла.

легенди. Колхозда малчы болуп бет жарыккылы уруннганы ючюн кѐп грамоталағъа, сауғалағъа, белгилега да тийишли болған эди. Мен аланы энтта да сақлап турама. Жашаған ѓмюрюнде манга ишни ауурлугъун бермегенди, - деп хапарлайды Аминат.

Ол кеси да жигер къыз болғанын эшитгенме. Жююзюм, нартюк жыйып, чага этип, суу сугъарып да турғанды. Кеси да уллу юйюрге келин болған. Отарланы Юсюню, Ахматдан сора да, жети къызы бла эки жашы бар эдиле. Болсада Абдулланы Дугуну къызы Аминатча келин болсун деп эллилери алғышха айтырча этген эди. «Къайынларым бек огъурлу адамла эдиле, мен ала бла бир тюрлю

да бююнлюкде бирери бирер жерде ишлейдиле, сабийле ѓсдюредиле. Бир адамны да ырыскысына сукъланмай, ата-ана юйретгенча, халкъыбызны ариу адетлерин, тѐрелерин да унутмай, кеслерини халал къыйынлары бла жашайдыла, халал гыржын ашайдыла.

Сексен эки жылы толған Аминат а бююн да чырайын тас этмегенди. Аны бет сыфатына, санына, тизгин жыйғанына къарап, бусағатда алай болған, жашлыгында уа аз сейирлик тѐйюл эди дейме ичимден. Ариу тилли, огъурлу тиширйу. Кертиди, баш иеси ауушхандан сора саулугу билебиле осалгъа айланганды, кѐлю да

бир кесек такъырыракъ болғанды. Аны кѐрип, сабийлери, туудукълары, келинлери да уллу арбазда уллу юйге терк-терк келедиле, аналарыны кѐлюн алырғыа кюрешедиле. Ол а аланы юслеринден ѓттемлик бла айтады:

«Жашла хар керегиме да тапдырадыла, бир заманда да жюрегими къыйнамағандыла. Келинлерими да жангыз къызымдан башха кѐрмейме. Шѐндо биргеме Азаматланы Магометни къызы Света турады. Алгын а эки келиним да бир арбазда эдиле. Онюч жылы ичинде араларында бир кере да гурушалыкъ болмай, эгечлеча жашағандыла.

Туудукъларым да, тѐгерегиме айланып, Уллу мама, олтур, аша, ич, муну къап дегенлей турадыла. Ма бу къызчыккъладан бири уа (ол туудукъчугъуна кѐргюзтеди), жыл саны артыкъ уллу болмағанына да къарамай, мен ауузуму ачынчы, жерими жаяр, аякларыма массаж этер, чачымы тарар. Бир жары чығарыкъ болсам а, Уллу мама, бу ариу жыйрыккыны, ѓрге жанны неда тѐбен жанны кийчи деп, къадалырла. Ма аллайладыла сабийлерим.

Ына оналты туудугъун да бирча суюди. Аланы юслеринден айтып башласа, бети жарыйды. Аны бир туудугу элде Хочулағъа келин болуп барғанды. Къайын атасы, келинчигини тириликке, хар неге да кѐлю жарашханына, адеплиликке къууана: «Сен ыннангы къатында ѓсгенсе да, аны ючюн болғанса былай», - дегенди.

Бусағатдагы жашауну юсюнден да хапары барды Аминатны. Ол «Заман» газетни дайым да жаздырғанлай, окуғанлай турады. «Аны бетлеринде ариу къылыккылы, низамлы, жетишимли жашларыбызны, къызларыбызны юсюнден жазған материалланы жара-тама. Сабийлеге да ма алағъа ушаргъа кюрешигиз, аладан юлгю алыгъыз деучюме», - деп ышарады.

Мен Аминат бла келе турған Жангы жылны аллында тубешген эдим. Аны бла ушакъ этип, кетерге ашыккыанымда, ол, къаты болуп, мени хантлы стол артына олтуртуп, сыйлағынчы жибермегенди. Огъурлу ынна, мындан ары да кѐп жылланы аягъы юсюнде болуп, сабийлеринги, аладан тууганланы ачыуун сынамай жаша!

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Алгышпаула

Бир бирни терк жоккылайыкъ!

Келе турған жылда адамла бир бирлерин терк-терк жоккылай турурларын тежейме. Насыллы болсунла, хар кюнлери къууанчдан толсун, жарсылары уа озған жылда къалсынла. Сора, спорт бла да кюрешсинле, ол хайыр болмаса, хата келтирлик тѐйюлдо!

Заур КУРАМАГОМЕДОВ,
Лондонда Олимпиада оюнланы доммакъ призьеру.

Акъсакълларыбызгъа узакъ ѓмюр тежейме

Жангы жылгъа хар бирибиз да жангы умутла бла киребиз да, Аллах аланы толтурсун. Юйлерибизде-жарашулукъ, монглукъ, адамланы араларында жюрек жылылыкъ болсун, мудахлыккыга жер къалмасын. Сыйлы акъсакълларыбызгъа Аллах узакъ ѓмюр берсин, сабийлерибиз саулукулу болсунла, бир бирибизге кѐз-куулакъ бола, къууана жашайыкъ!

ЦИЙКЪАНЛАНЫ Ислам,
футболдан тренер.

Спорт

Сабийлени саулукуллары - ал жанында

Къыркъ жылын спортха жоралаған, эркин тутушуудан бла боксдан СССР-ни спортуну устасына кандидат Гузеланы Азрет бююнлюкде сабийлени боксха юйретеди. Ол 1955 жылда 30 ноябрьде Къыргызда тууганды, школну уа мында Огъары Жемталада бошағанды. Аскерге барыр заманы жетгенлей, аны Совет Союзну Германияда аскер-хауа кючлеринде къуллукъ этерге иедиле, анда эки жылны энчи связист болуп турады.

Бери къайтханлай, Къабарты-Малкъар къырал университетде филология жаны бла билим алып, элинде усталыкъ этеди, колхозда, заводда да ишлейди. 1982 жылда уа фахмулу жашны ДОСААФ-ха аладыла, анда ол инструкторну къуллугъун толтурады. 1985 жылгъа дери КБАССР-ны Финансла министерствосуну бѐлюмюне башчылыкъ этеди. Андан бери жашауну толусунлай да спорт бла байламдыды.

Алгъа ол «Спартак» спорт обществону область советини тамата инструктору, ызы бла Чегем районда советини таматасы болады. 2007 жылда

уа аны боксдан спорт школну завучу этедиле эмда КъМР-де любитель боксдан федерацияны биринчи жууаплы секретарына айырадыла. Ол кеси да сабийлеге боксдан бла тутушуудан жарау этдирип тебирейди.

Азрет жаш заманында волейбол, баскетбол, футбол, стол теннис, тутушууну эркин эм грек-рим тюрлюлери, самбо, женгил атлетика эм башхала бла да кюрешенди, аланы барысындан да разрядлары барды. Аскерде окуна эришуилеге къатышмай къалмағанды, анда алған грамоталары бююнне дери сақлангандыла. Бу жетишимлеринден сора да, сайлаған ишине кертичилиги, спортну айнытугъа салған къыйыны ючюн ол Спорт министерствону, «Спартак» обществону Россейде ара советини, профсоюзланы эмда башха учреждениланы сыйлы грамоталары бла сауғаланганды.

Тренерлик ишинде ол баш магъананы сабийлени саулукулларын сақлаугъа эм кючлеуге бередиди. «Манга, бек биринчи, аланы саулукуллары, окуулары керекди, спорт а артады. Бир-бир тренерле, жетишимле

болдурур ючюн, аланы кюннге эки кере окуна жарау этдиредиле. Аны тюзге санаялмайма. Марданы билмеу хатагъа келтирмей къыймайды.

Манга он чемпионну хазырлағандан эсе, 100-200 саулукулу сабийни ѓсдюрген магъаналыды. Кѐп балалы юйюрен болғаным себепли гитчелени бек суюме, аны ючюн муратым усталыгъымы, билими, сынамымы да алағъа ѓтдюрюргеди», - дегенди Азрет бизни бла ушагъында.

Кертиси бла да, Гузе улуну атасы Махмут бла анасы Лиза ол къыйын заманлада он сабийни ѓсдюргендиле, адет-намысха, тѐзюм-

Гузеланы Азрет къызлары Зурият эм Аминат бла.

люкге юйретгендиле, халкъларына, жерлерине сыймеклики сингдиргендиле. Азретни бла аны юй бийчеси Черкеслены Зухураны да эки къызы бардыла - Зурият бла Аминат. Зурият экономика жаны бла бийик билим алганды, Аминат а алыккы студентди. Ала экиси да, аталарыны ызы бла бара, спорт бла кюрешедиле, дзюдодан бла самбодан спортну устасына кандидатладыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Тарых

Дайым сыйлы умутла бла муратла туудургъан такыйкъала

Жангы жылны байрамын юч минг жыл алгъа Месопотамияда да белгилегенлери айтылады. Болсада бу төрени бизни ёмюрге дери 46 жылда Римни патчахы Юлий Цезарь башлагъанды. Ол Янусха аталгъанды. Январь ай да андан келеди.

988 жылда, белгилесича, Сыйлы Владимир тамата бийни башчылыгы бла Русь христиан динни алгъанды. Аны бла бирге жылланы да, римлянлылача, Юлиан календарь бла санап тебирейдиле. Бурун мажюсю заманладан бери уа славянлыла Жангы жылны сабанлыкълада ишле башлангъанда биринчи мартда белгилегендиле. XV ёмюрде уа биринчи сентябрьде.

1699 жылда Россейде бу жаны бла уллу тюрленюле боладыла. Император Пётр I кесини буйругу бла Жангы жылны, Европадача, биринчи январьга кёчюредди. Голландиядача, хар юйде назы, къайын тереклени бутакъларын тюрлю-тюрлю кёгет, къозу, жумуртха бла омакъ жасап, Рождествогъа дери тутаргъа тийишли болгъанды.

Россейде биринчи Жангы жылны байрамында 1701 жылда Москваны Къызыл майданында аскер парад бла салютла да жиберип тобегендиле. Пётр Алексеевич бу байрамын бек жаратханды. Айтылгъанга кёре, дворецде аны тохтамай юч кюнню белгилегендиле. Кёкге топла –окъла бла атыдырған, сау кечени танг аласына дери бир бирни алгышлагъан төре да ол заманладан келеди.

Болсада назыны бутакъларын жасамай, саулай те-рекини кесин къурагъан адет а бизде 19 ёмюрню отузунчу жылларында Николай I кезиунюнде башлангъанды. Ол төре, Европаны бирси къыралларынача, бизге да Германиядан келгенди. Бусагъатдагылагъа ушагъан омакъ илляула да бу заманда чыгъа башлагъандыла. Эшикде, майданда биринчи назы терекни уа 1852 жылда жасагъандыла.

Жангы жылда шампан ичген адет да 18 ёмюрден келеди. Орус аскер Наполеонну хорлап Франциягъа жетгенде, «Мадам Кликону» чагырлары сакълангъан уруну табып бошатадыла. Андан сора ол марка Россейде аты айтылгъан, махтаулу ичгилени бирине саналып тебирегенди.

Къар Аппа да (Европада Санта Клаус) бизни къыр-алгъа Западдан 19 ёмюрде келтирилгенди. Биринчи заманлада ол жомакълада айтыла тургъанды. Аны огурулулугун, игилигин, чомартлыгын бююн-бюге-че да гитче, уллу да биледиле. Хар юйде да балала кечени ортасында ол умутмай саугъала келтирир деп сакълыйдыла. Россейде Къар Аппаны кийимлери да орус сууукълагъа кёре болгъанды. Къызгылдым къалын тону, къол къалпары, жылы бёркю.

Революциядан сора Совет правительство Жангы жылны бла Рождествону байрамладан кетерип, ишчи кюнле этеди. Болсада 1935 жылдан башлап ол алгын-ча уллу байрамга саналады.

Советлени заманында Къар Аппа бла Къар Къыз да байрамны жигитлерине саналып тебирегендиле. Назыны башында орнатылгъан сегиз моюнлюк Вифлеем жулда да беш мойнушлю къызыл жулдугъа тюрлендирилгенди.

Жангы жылны дагъыда бир жигити - къардан ишленген Снеговик. Ол жомакълада Къар Аппагъа бла Къар Къызгъа сабийлеге саугъала юлеширге болушды. Алай ол орусда мажюсю замандан окъуна белгиледи. Кюн жылыда арбазны тазалай, къарны тёнгерете, юч тёнгерек жарашдыргъандыла. Анга кёзле, бурун, аууз, къолла да салгъандыла. Кыш сууукъладан, къыйынлыкъладан, палахладан сакъларын да тилегендиле. Ол, къалауурча, арбазда сюегенди. Юч топдан къуралгъаны уа Огъары, Орта эм Тебен дунияланы белгилегенди.

Къалай-алай болса да, Жангы жылны белгилерге битеу дунияда да адамла ашыгып сакълыйдыла. Байрам бла бирге насып келлигине гитчеле эм абаданла да бирча ийнадыла.

Басмагъа МАГОМЕТЛАНЫ Сюлемен хазырлагъанды.

Къызыл Маймулну жылы хуржунларыбызны толтурлукъ болурму

ПАВЕЛ ГЛОБАДАН ГОРОСКОП

КЪОЧХАР

(21.03 – 19.04)

Къолайлыкъ жаны бла жыл аман тойюлдо. Жетишилери-ригиз таукелигизге, ишни ангылагъаныгызгъа кёре боллукъду. Жылны алында ашыкъмазгъа кюрешигиз: 5-26 январьда халатла чыгаргъа къоркъуу эсленди. Андан арысында, баям, сизге кризис – менеджерни ролю тюшерикди. Кредит алып, жеринден теппирилмеген ырысхы неда машина къоллу болур муратлымысыз – жулдаула ол жаны бла ашыкъмагъыз дейдиле. Конкурендеригиз бла жауларыгыз тириликдиле. Ала халанда жылны биринчи кезиунюнде чырмау эталлыкълан.

ТАНА

(20.04 – 20.05)

Озган жылланы эсепле-рин жыйышдырыгъа заман келгенди. Къатылыкъла синамла да бошалгъандыла. Жылны насыпны эм къу-уанчлы жашаргъа онгла чыгъадыла. Алай бир-бир кезиунюде артыкъ эслилик да керекди. Суулай январьда, мартдан июньну алына дери эмда августдан сентябры ахырына дери иши-гизде къоркъуусузлукъ жаны бла сакълыкъ изленерикди, руль ортында да тюз алай. Инвестициялагъа бла ырысхны кредитте алыгъа да тап заман тойюлдо. Чыгъармачылыкъ ырахатлыкъла келтирикди. Кёп-леге бош заманларында кюрешен ишлеринден фай-да тюшерикди.

ЭГИЗЛЕ

(21.05 – 21.06)

Эгизлени асламысына жыл къыйныракълды. Иш-

леригиз сиз акылы этгенча бармазгъа боллукълудула. Сагыш этмеген инвестиция-ларыгыз, ишден къысталгъа-ныгыз неда таматарларыгыз бла даулашларыгыз ючюн ахча жаны бла жарсыула чыгарыкъдыла. Алай бол-мазны сюе эсегиз а, иш кёллюлюгюгюзню, жюрек жарыкълыгыгызны тас эт-мезге кюрешигиз. Майда хал-атла чыгарча кёрюнедиле, ишчи вопросланы ашыкъмай тамамлагъыз. Усталыгыгыз бла байламлы тийишли багъ-аны сентябрьде аллыкълыз.

АЙЫРЧАБАКЪ

(22.06 – 22.07)

Айырчабакъланы бары-на да файда тюшюу жаны бла февраль эмда жети-шилмиди. Мартда сакълыкъ керекди: сизни алдаргъа боллукълудула. Ишчи байлам-лыкъларыгызны кенгертирге кюрешигиз. Жетишилми-гиз керекли адамла бла тап келишенигизге кереде.

18 апрельден 30 июньга дери багълалы затланы сатып алмагъыз. Апрель ишчи жо-лоучулукъланы къураргъа тап заманды. 23 майдан маганалы жумушларыгыз-ны тамамлап тебиресегиз, ала тап боллукълудула. Июль-да жеринден теппирилмеген ырысхы жаны бла хайырлы келишим къураллыкълды.

АСЛАН

(23.07 – 22.08)

Жыл алаамат озарыкъды. Мурат салып, анга планнга кёре бара билгенле жети-шилми боллукълудула. Чыгъ-армачылыкъла тартынган инсанла, искусстволарын айнтып, жамауатдан сый – намыс алаптыкъдыла. Бизнес ккураргъа, аны кенгертирге, жангы иш къол-

лу болурга, кётюрюлорге алаамат онгла чыгълдыла. Тыш къыралда билим аларгъа да жарарыкъды. Жаланда ахчаны тап жоя билмегенигиз чырмауду.

КЪЫЗ

(23.08 – 22.09)

Жыл ёсюуге себеплик этерикди, ауузугъузну ачып бу кезиуню оздуруп къой-масагъыз. Махтауагъа тий-ишли боллукълусуз. Тамата-ларыгыз бла келишулюк жаны бла айтханда уа, сабырлыкъ керекди: жана турган отха жау къуймагъ-ыз, ансы эсепле къууандыр-маса.

Февральда хар зат къол-лугъуздады. Мартда уа ин-вестицияладан, уллу сатыу – алыуладан тыйылыгъыз. Июнь – иш эм социал жаны бла ёсюуге тапды, ол кези-унюде жулдаула сизни жан-ныгыздандалыла. Ноябрьде таматала бла келишмезге боллукълусуз. Баям, ишигиз-ни алышдырыгъа керекди. Сизни ачыкъ кёллюлюгюз бла тёзюмлюгюз болуш-рукълудула.

БАЗМАНЛА

(23.09 – 22.10)

Болумла сиз сунмай тур-гъанча бурулукълудула, алай ахырында уа ырызыйла къаллыкълыз. Ишигизде, уллу болмаса да, алай магъ-аналы ёсюу боллукълуду. Таматала эмда сизни бойсуну-уугъуздагъыла бла арагъыз да къууандырыкъды.

Жылны аллы жангы про-ектлени башларгъа тап за-манды. Бизнесде халкъла аралы даражга чыгар-гъа умутлу эсегиз, июнда жулдаула анга себеплик этедиле. Хар кёзюгюз къа-раргъа башламчылыкълны да къолгъа алып тебиремегиз, иги сагышланыгыз. Жылны ахырында къолугъузга тю-шен иш, от какъланча, тири боллукълуду.

АКЪЫРАП

(23.10 – 21.11)

Чыгъармачылыкъл бла байламлы усталыкълары болгъанлагъа жыл ахшыды. Аллимлеге бла тинтиучюлеге да иги заманды. Бизнесмен-ле тюшерик файданы узакъ-дан окъуна кёрюп эслерик-

диле. Июль насыплды, бу кезиунюде кесигизге: «Хайда, алгъа!» - деп айтыгыз.

Сентябрьде жангы про-ектлени башламазгъа, кёге созулган болжалы болгъан ишлеге къол салмазгъа кюрешигиз. Нек дегенде жу-уукъ заманда тюз сайлау этмегенигизге тюшонорюк-сюз. Ол кезиунюде къул-лугъузгъа кётюрюлюню тилемегиз, жангы иш да из-лемегиз.

МАРАУЧУ

(22.11 – 21.12)

Къатылыкъла синагъан жыл боллукълуду. Кёплеге иш бла байламлы чурумла чыгъ-арыкъдыла. Алгъа этилген халатланы ангылап, бирге жангы жашау башларыкъ-дыла. Бирлеге уа таматала бла келишмегенлерини сыл-тауундан бахша иш излерге тюшерикди.

Къолугъуздан келмеген жумушланы бююнугъузга алмагъыз. Мараучула – социологълар, юристлеге, психологъларга онгла чыгъ-арыкъдыла, алагъа сый – на-мыс да бериликди. Жылны ахыры кёлени кёкден жерге тюшюрлюкълуду, дагъыда – ол а иги хопарды – ахча ишлер-ге юйретерикди.

ТЕКЕМОЙОЗ

(22.12 – 19.01)

Жетишим толкъуну ба-шында ИП – специалистте, программистле, веб – ди-зайнерле, администраторла, аллимле, экологла боллукъл-удула. Бек башы – таукелли-лик, иш кёллюлюк, жарыкъ жюреклилик. Кёплеге июль жангы ызланы кезиунюде, аны аэропортта учуу ыз бла тенгештирирчады.

Башламчылыкъларыгыз, жангы проектлери-гиз жа-

шауда терк эм тап барды-рылыкълдыла. Уллу фай-да тюшерге боллукълуду. Августда ахча жаны бла жумушланы тийишлисича тамамлаялыкълсыз.

СУУКЪУ

(20.01 – 18.02)

Ахшы онгла чыгъарыкъ-дыла. Аланы жашауагъа кийирип, жетишилми эсеп-леге келтирирге эринме-гиз. Файда тюшюрюрге, тенгери-гиз бла бирге энчи ише ахча салып, аны хай-рын кёрюрге, борчла-рыгызны төлерге модар тобарыкъсыз. Неда эрт-теден бери умут этип тур-гъан, кёллюгюз жаратхан, жеринден теппирилмеген ырысхы, машина къоллу болаллыкълсыз.

Битеу бирге айтханда, бу жыл сизни-киди, ахча да эркин келикди. Аны тюз хайырлана билсегиз, изленген ырахатлыкълга жеталлыкълсыз.

ЧАБАКЪЛА

(19.02 – 20.03)

Жыл жангы онгладан то-луду, алай тёзюмлюлюк бла сабырлыкъ керек бол-лукълудула. Жулдаула сизге саугъа этерикдиле - ишде таматарларыгыз бла арагъ-ызыны тап халгъа келтири-ча кёзиуню ачарыкъдыла. Февраль психологъларга, консультантлагъа, социал ишчилеге, суратчылагъа, жазычулагъа ахшы за-манды.

Апрель финансистле-ге, бухгалтерлеге, бизнес бла кюрешенлеге игиди. Этген муратларыгызны тири къолгъа алыгъыз. Июль врачлагъа, биологъларга, химиклеге, математиклеге, фи-зиклеге жулдаулу кезиуню.

Байрам

Къар Аппадан - энчи саугъа

Сабийлени бла жаш тёлнюно чыгармачылыклары айнытхан дворецде ары жюриген балачыклагъа уллу байрам къуралганды. Анда Къар Аппа бла Къар Къыз тюрлю-тюрлю оюнла бла алагъа зауукълук тапдыргандыла. Жомакъны жигити Крош а байрамгъа бютон къууат бергенди.

Сабийле да, сахнагъа чыгып, Жангы жылгъа атап назмула айтхандыла. Бийчеккуланы Мухаммат а кесини болмагъанча ариу къурагъан назмусу бла залдагылары сейирсиндиргенди. Къар Аппадан энчи саугъа да алгъанды.

Бизни корр.

Топалайчыкъ

Бёзюланы Самия Вольный Ауулда жашайды. Анга бир жыл бла тогуз ай болады.

Жашчыкъла бла къызчыкъла аламант эдиле

Бу кюнледе Тёбен Чегем элде Къулийланы Къайсын атлы мектепни сабий садында Жангы жылны байрамы бардырылганды.

Садикге жюригенлени саны мында алтмышха жуукъду. Жашчыкъла бла къызчыкъла

диле. Тюлкюню, Къоянны, Бёрюню, Айыуну эм Жангы жылны белгисин-Маймулну сайлагъанла да бар эдиле.

Сабийле, кеслерини юйретичюлерини Хочуланы Азиза, Шауланы Лейла, Улбашланы Залина, Къудайланы Рамета,

къууандыргандыла. Ала кеп назму окъугъандыла, жыр айтхандыла, тепсегендиле.

Къар Аппа бла аны туудукъчугъу Къар Къызчыкъ айырмалылары махтагъандыла, барысына да саугъала бергендиле. Байрамны ахы-

байрамгъа аталары-аналары бла бирге келгендиле. Ала барысы да, тереге бузукълук салмай, жомакълы сыфатланы кийимлерин да кийген-

Байсолтанланы Фатима эм Туудуланы Маринаны болушлукълары бла хазырлагъан байрам программаларын кёргозтуп, бери келгенлени

рында, сабийичикле бирге жыйылып, омакъ жасалгъан назы терекни къатында суратха тюшгендиле.

РАЧЫКЪАУЛАНЫ Борис.

Газетни келир номери 2016 жылда 12 январьда чыгарыкъды.

Акъ сёз бла

Къыралыбыз бек болсун!

Кел, жуукъ бол, Жангы жыл,
Жерни жарыкъ къонагъы.
Акъ жоугенли, акъ атлы,
Омакъланы омагъы.
Жангы жылда жангырып
Хар адамны жашауу,
Элпек болсун, монг болсун
Халкъыбызны ашауу.
Жангы жыл, сен жиятма
Бир ананы баласын.
Кёз жашла жуумасынла
Ананы кёз къарасын.
Сен Жангы жыл, Жангы жыл
Жангы жорукъ салырса.
Халкъны ызындан тизип,
Мамыр жолда барырса.
Жауун, къар да жаусунла,
Жер суусабан къандыра.

Уруш оту жанмасын,
Ташны, агъачны жандыра.
Дуния жашнап, кёк болсун,
Жерде насып кёп болсун.
Къарыу алып, кюч алып,
Къыралыбыз бек болсун.
Мирзеуюбюз монг болсун,
Айлыкны сынамазча,
Сабийле да ач болуп,
Гыржын деп жиялмазча.
Сени бла, Жангы жыл,
Муратлагъа жетейик.
Къабыл болуп тилекле
Жерни жаннет этейик.

ТОКУМАЛАНЫ Раиса,
КъМР-ни сыйлы
артисткасы.

Къууанч башы бла тегюледи

Ёлка боллукъду бизде,
Къууанч келип тийреге.
Кенг, жарыкъ юйюбюзде-
Акъ байрам сабийлеге.

Тау кийиклени жегип,
Сейирлик чаналагъа.
Биягъы келир бизге
Акъ сакъаллы къарт Аппа.

Артакълары - саугъадан,
Къююну къалачдан толуп.
Къууанч юлеше баргъан,
Кирген жери той болуп.

Къоянчыкъ, Тюлкю, Бёрю-
Жомакъландан келгенле,
Кёрюрге суйген кёрюк...
Бизни нарт Эмегенле.

Ариу, жашил назычыкъ
Аны жери тёрдеди.
Турушунлай тау къызчыкъ-
Бюгон ону этеди.

Сабийлени къууанчы
Тегюледи тышына.
Къардан толуп къулачы
Хар бирини башына...

Къарт Абирек да, къууанып,
Ары-бери чабады.
Кёкден тюшген къарланы
«Хал-хуп» этип къабады.

Къарчыкъланы жел ташып...
Тутуп барын да тёрге,
Кюн нюрю бла чырмашып,
Къар тышалмайды жерге.

Чыммакъ-акъ ариу насып
Сабийлеге келгенди.
Кюмош къар, жерни басып,
Кёп къууанч кюн бергенди.

**КЪУБАЙДИЙЛАНЫ
Абдурахман.**

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоосу

**Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал**

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)
ТИКАЛАНЫ Фатима
(жамауат-политика жашау бёлюмюно таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары -
42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин къоруулау
жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю
июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла
къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну
типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикте кёре
19.00 сагъатда кюп салынды.
20.00 сагъатда кюп салынганды.

**ГАЗЕТНИ НОМЕРИН
ЧЫГАРГАНЛА:**

Моқсаланы Зукура -
дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы
секретары орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 3, 4, 14, 16-чы
бетле), Бийчеккуланы Жаннета - (7,
8, 9, 10, 13, 15-чи бетле) - корректорла.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 2190
Багъасы 20 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru